

319 - 272 π.Χ.

ΠΥΡΡΟΣ

Δυναμική
Επικοινωνία

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32, 106 83 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ.: 210-8233830, FAX: 210-8238468 - ΕΤΟΣ 10^ο - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 52 - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2010 - ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 1,50 ΕΥΡΩ

Το ηρωικό Σούλι σε μαρασμό και ερήμωση

Ενόψει των εκλογών της 7ης Νοέμβρη 2010, για την ανάδειξη αρχόντων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το ΔΣ της Αδελφότητας "ΤΟ ΗΡΩΙΚΟ ΣΟΥΛΙ", κάλεσε όλους τους υποψηφίους να το ενημερώσουν εγγράφως για τη θέση τους, σε μια σειρά προβλήματα που αντιμετωπίζει το ιστορικό Σούλι και οι ελάχιστοι εναπομείναντες κάτοικοί του. Εκτός από τα προβλήματα της καθημερινότητας (χαμηλές συντάξεις, τιμές αγροκτηνοτροφικών προϊόντων, ελλείψεις στις υποδομές και προβληματικές υπηρεσίες υγείας- πρόνοιας- παιδείας), για τα οποία τον πρώτο λόγο έχει η εκάστοτε κυβέρνηση και δευτερευόντως οι ΟΤΑ), εμείς ως Αδελφότητα, τονίζεται στο έγγραφο, εντοπίσαμε και τα παρακάτω προβλήματα, που επιτείνουν το Σούλι στο μαρασμό και την ερήμωση. Καθώς η διοίκηση του νέου διευρυμένου Δήμου Σουλίου, θα έχει- λόγω «Καλλικράτη»- αυξημένες αρμοδιότητες, το ΔΣ της Αδελφότητας «Ηρωικό Σούλι» (εκτός από τις μέχρι τώρα παρεμβάσεις στην Πολιτεία), ζητά και τις δικές σας θέσεις σχετικά με τις προτάσεις της Αδελφότητας, για την αντιμετώπιση προβλημάτων του Σουλίου με τα παρακάτω έργα:

1. Να δημοπρατηθεί η συντήρηση του δρόμου Γλυκή προς το Σούλι και τα Σουλιτοχώρια με την κατασκευή κόμβου στην έξοδο προς Γλυκή διαπλάτυνση όπου χρειάζεται (ιδίως Γεφύρι Μαμάκου έως Σούλι όπου σε πολλά σημεία οι νεροφαγιές έχουν κάνει μεγάλη ζημιά).
2. Να σηματοδοτηθεί με πινακίδες όλο το δίκτυο προς το Σούλι, από το σημείο εισόδου Γλυκής και σε όλη την διαδρομή, που σήμερα είναι

- από κακή έως ανύπαρκτη.
3. Να συντηρηθεί ο δρόμος από Φροσύνη που ενώνει την Εγνατία με το δρόμο προς το Σούλι. Επίσης να συντηρηθούν όλοι οι εσωτερικοί των κοινοτικών διαμερισμάτων καθώς και ο δρόμος προς το Λειβάδι και το Ζωτικό.
4. Να τεθεί άμεσα σε λειτουργία ο Ξενώνας, που αν και η ανακαίνισή του έχει ολοκληρωθεί, καθυστερεί απaráδεκτα η παράδοσή του στην Κοινότητα. ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 3

**Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΣΟΥΛΙΟΥ ΖΗΤΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ
ΤΟΠΙΚΟΥΣ ΑΡΧΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ
ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ 16 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ
ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΝΑ ΜΠΕΙ Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
ΣΕ ΤΡΟΧΙΑ ΠΡΟΟΔΟΥ, ΑΝΤΑΞΙΑΣ
ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ**

Αποψη από τα πηγάδια Σουλίου - η καρδιά του Σουλίου - και στο βάθος το πρώην Δημοτικό Σχολείο (τελευταία χρησιμοποιήθηκε για τη στέγαση των γραφείων της ιστορικής Κοινότητας Σουλίου).

ΦΩΤΟ: Βαγγέλης ΤΟΚΑΣ

Η Σαμωνίβα, ένα από τα χωριά του 4χωρίου του Σουλίου. Στο βάθος (στην κορυφή) δεσπόζει το κάστρο και αριστερά (στη χαράδρα) φαίνεται η Κιάφα.

ΦΩΤΟ: Βαγγέλης ΤΟΚΑΣ

ΣΤΙΣ 6 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ Η "ΠΙΤΑ ΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΗ"

Την Κυριακή 6 Φεβρουαρίου 2010 και ώρα 10 το πρωί στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας θα γίνει η κορυφαία εκδήλωση της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος "ΠΙΤΑ ΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΗ". Όπως κάθε χρόνο, θα υπάρχουν πλούσιο καλλιτεχνικό μουσικό παραδοσιακό πρόγραμμα, δεκάδες χορευτικά συγκροτήματα και θα απονεμηθούν οι ετήσιες βραβεύσεις. Είσοδος ελεύθερη.

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΑ ΑΝΑΒΡΥΣΜΑΤΑ:

Γράφει στο "Επωνύμως"
Στη σελίδα 2
Ο λογοτέχνης ΤΑΣΟΣ ΚΑΝΑΤΣΗΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ
ΜΟΥΣΕΙΑ
ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ:
- ΑΓΝΑΝΤΑ ΑΡΤΑΣ
- ΑΓΙΑΣ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Σελ. 4-5

Ο ΝΕΙΛΟΣ ΤΗΣ
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ ΚΑΙ
ΤΑ ΠΡΟΒΑΤΑ
ΤΗΣ ΣΙΔΕΡΗΣ
Σελ. 11

ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟ
ΤΟΥ Α' ΣΩΜΑΤΟΣ
ΣΤΡΑΤΟΥ ΜΕ ΤΟΝ
ΑΓΓΕΛΟ ΤΕΡΖΑΚΗ

ΑΠΟ ΤΑ
ΑΠΟΜΗΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ
ΕΝΟΣ ΜΑΧΗΤΗ
Σελ. 14

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ
ΓΡΑΜΜΑΤΑ
& ΤΕΧΝΕΣ
Γράφει η
ΒΑΝΤΑ
ΚΟΥΤΣΟΚΩΣΤΑ
Σελ. 12-13

Η ΧΕΙΜΑΡΑ ΚΑΙ ΤΟ
ΧΡΕΟΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ
Του ΛΑΜΠΡΟΥ ΔΡΟΣΟΥ
Σελ. 16

Τα Πύρινα

Ποιος έχει τα κότσια;

Χωρίς να υπερθεματίζουμε, αλλά και να μεμψιμοιρούμε, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε πως στην περιοχή της λίμνης των Ιωαννίνων και στον χώρο των παλαιών σφαγείων της πόλης έχει γίνει σπουδαία δουλειά τα τελευταία χρόνια. Και δικαίως αξίζουν με το παραπάνω τα εύσημα και τα συγχαρητήρια σε όλους όσοι συνέβαλαν σ' αυτό.

Αναπαλαιώσεις, δρόμοι, ποδηλατόδρομοι, νέα κτίρια, χώροι στάθμευσης, καλλωπισμοί και εξωραϊσμοί, παιδικές χαρές, χώροι αναψυχής και περιπάτου, άλλαξαν ριζικά και μεταμόρφωσαν την περιοχή σε μια από τις καλύτερες της πόλης.

Λίγο πιο κάτω, όμως, και προς τη μεριά των παραλίμνιων τάφρων, η κατάσταση είναι τόσο άσχημη που προσβάλλει νομαρχία, δήμο, κατοίκους, περαστικούς, τουρίστες. Πρόκειται για την περιοχή όπου κατοικούν και διαβούν μόνιμα και σε αθλία κατάσταση πολλοί αθίγανοι. Όλος ο τόπος έχει μεταβληθεί σε απέραντο σκουπίδοτο και χώρο αποθήκευσης άχρηστων υλικών που ρυπαίνουν, μολύνουν και εγκυμονούν τεράστιους κινδύνους τόσο για τους κατοικούντες στο χώρο αυτό, όσο και για τους παραινούντες, τους περαστικούς, το περιβάλλον.

Η κατάσταση αυτή, επί χρόνια παγιωμένη, προσβάλλει και το κοινωνικό κράτος και τον πολιτισμό μας. Ας γίνει επιτέλους κάτι, ώστε να εξαλειφθεί αυτό το θλιβερό φαινόμενο, που δεν περιποιεί τιμή σε κανέναν.

Επίσης κάτι πρέπει να γίνει στην ίδια περιοχή με τους «βομβαρδισμένους» και αδιάβατους δρόμους, με τις χασκούρες λακούβες και τις βρομερές τάφρους. Όπου τα στάσιμα νερά, τα πλαστικά και τα σκουπίδια αμαυρώνουν την εικόνα που απαντάται λίγο πιο πάνω, πηγαίνοντας προς το κέντρο των Ιωαννίνων, όπου συναντάς τον πραγματικό πολιτισμό και το ενδιαφέρον των τοπικών αρχόντων για την πόλη και τους κατοίκους της.

Κι ένα τελευταίο. Ας προστατευτούν όλοι οι ελεύθεροι και αποξηραμένοι παραλίμνιοι χώροι από καταπατητές, χρήστες ή και έκνομες εκχωρήσεις. Γιατί αποτελούν πλούσιο δημόσιο και δημοτικό περιουσιακό στοιχείο και δεν πρέπει να χαθεί από ολιγωρία των αρμοδίων. Σημαντικό ρόλο σ' αυτό θα παίξει και η οριστική οριοθέτηση της λίμνης Παμβώτιδας στα παλαιά σύνορά της.

Και ας μην ξεχνάμε πως οι κλιματικές αλλαγές είναι ραγδαίες σ' όλη τον πλανήτη και κάποτε θα εμφανιστούν με την ίδια καταστροφική ένταση και στη χώρα μας, γεγονός που δεν αποκλείει και τον υπερδιπλασιασμό της σημερινής έκτασης της λίμνης, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Μπάμπης Αρτινός

Ηπειρώτες και φίλοι της Ηπείρου καταθέτουν τις προσωπικές τους απόψεις για θέματα που τους συγκινούν και τους ενδιαφέρουν.

Με τον

ΤΑΣΟ ΚΑΝΑΤΣΗ *

Φθινοπωρινά αναβρύσματα...

Γλυκό φθινόπωρο των σταφυλιών και των σύκων.

Δροσερό έν' αγέρι κινημένο θαρρείς απ' τη ψυχής τα κατάβαθα σιγοπνέει απαλά στο δέλι, κι εσύ οδοιπόρος του χτες και του σήμερα, ακουμπάς για ξαπόστραμα στον όχτο της μνήμης και αφήνεις το νου σου γκιζέρι στο πέρασμα των εποχών και των χρόνων, σ' αυτόν τον τόπο που γνώρισες, σ' αυτόν που τώρα άλλαξε μα και που πάλι γνωρίζεις, κι είναι σαν να ακούς εντός σου βαθιά φωνές από πολλά στόματα ανθρώπων και πραγμάτων, και θαρρείς πως κι οι ψυχές ταξιδεύουν κι αυτές ανάλαφρα, σαν και τα φύλλα των δέντρων, κι ακουμπούν όπου νοσταλγούν κι όπου αγαπάνε.

Κι έρχεται κοντά σου ένας κόσμος που κάποτε πορεύτηκε με το ελάχιστο, το σχεδόν καθόλου, που ήξερε όμως γενναϊόδωρα ακόμα κι αυτό να το μοιράζει, ακουμπώντας περιφρανα τη λύπη του στο πικρό μεροφάι...

Θ έλεις τότε, λέει, να γίνεις ένας μικρός Θεός, να πάρεις στα χέρια σου τη μαλακή ζύμη του κόσμου, για να τον φτιάξεις στα δικά σου τα μέτρα ομορφότερο: να χαρίσεις σ' όλους τη χαρά και

την αγάπη καθημερινούς συνοδοιπόρους, το δάκρυ τραγούδι να κάνεις, τη φτώχεια γιορτή και τη θλίψη χορό, ρίχνοντας σε πηγάδι απύθμενο ό,τι σκιάζει τον ήλιο της μέρας...

Μα το μόνο που μπορείς πια να κάνεις, στα ανθρωπιά μέτρα σου, είναι να ενώσεις τη φωνή σου με τις άλλες φωνές στη διεκδικήση ενός χαμόγελου, τα βήματά σου με τα βήματα των άλλων, σε μια πορεία κοινή προς το δίκιο και την αλήθεια, απεχδόμενος το διάτρητο χιτώνα μιας ζωής στηριγμένης στα δεκανίκια του ψέματος και του συμφέροντος...

Κι ύστερα στο κρυφό το ανάβρυσμα να ρίξεις νερό στην ψυχή σου, να την ξεπλύνεις απ' τη μιζέρια και να κοιτάξεις τον ήλιο κατάματα, και τους ανθρώπους, χαρούμενος για την εξαίσια μηδαμινότητά σου, σ' αυτόν τον κόσμο που σου ετάχθη...Κι ας ξέρεις πως η ζωή έχει τα μέτρα αλλιώς, κι άλλους στο θάνατο τους τάζει και άλλους στην ελπίδα, κι ας είναι, λέει, μακριά από 'κείνα που ήθελες, μακριά απ' τον τόπο που ονειρεύτηκες...

Αφού γνωρίζεις καλά πως ο τόπος αυτός είναι ο τόπος που πολύ πόθησες, μα πουθενά δεν υπάρχει, και πως τελικά είναι ο ίδιος ο τόπος που ζεις, και τότε μόνο μοσχοβολούν στιγμές και χρόνια σαν το μοσχοβόλημα ενός βουνίσσιου αγριοτριαντάφυλλου στο γλυκό εσπερινό μιας φθινοπωριάτικης μέρας...

Γλυκό φθινόπωρο στον όχτο της μνήμης και του δειλινού που ραγίζει την ηρεμία του ο κρυγμός του συκοφάγου πουλιού και των κοπαδιών τα κουδούνια, λίγο προτού η καμπάνα του εσπερινού οδηγήσει τα βήματά σου πίσω, στην ανοιχτή θύρα της εστίας σου, στο δωμάτιο των παιδικών σου χρόνων, με τη μυρουδιά των ξεραμένων σύκων και των κυδωνιών στη νύχτα των τριζονιών και των ονείρων...

Ο Τάσος Κανάτσης είναι εκπαιδευτικός - ποιητής και κατάγεται από το Ελληνικό Ιωαννίνων.

Η COSMOTE ακούει; Απελπιστική είναι η τηλεφωνική ασύρματος επικοινωνία τους καλοκαιρινούς μήνες με την υπόλοιπη Ελλάδα για όσους συνδρομητές της COSMOTE επισκέπτονται τα Τζουμέρκα και άλλες ορεινές περιοχές, απομακρυσμένες από μεγάλες πόλεις. Πολύ σπάνια ανιχνεύουν δίκτυό της και, όταν αυτό γίνεται, η επικοινωνία με τα κινητά τους γίνεται με διακοπές ή χωρίς καλή ακρόαση. Και επειδή οι συνδρομητές δεν ακούγονται, απευθύνονται προς τους αρμόδιους της εταιρίας ελπίζοντας πως θα τους ακούσουν και θα λύσουν το πρόβλημα που τους ταλανίζει, προκειμένου να μην τους χάσουν οριστικά και βέβαια ν' αποκτήσει η COSMOTE τη χαμένη αξιοπιστία και εμπιστοσύνη εκ μέρους των πελατών της.

Μπ. Αρτινός

Το ηρωικό Σούλι σε μαρασμό και ερήμωση

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 1

5. Να διαπλυνθεί (όπου χρειάζεται) και εν συνεχεία να ασφαλτοστρωθεί ο δρόμος Κιάφας-Αβαρικού - Μπενούκας και εν συνεχεία να γίνει διάνοιξη 3 χιλιομέτρων δρόμου προς τα Σερτζιανά. Με το έργο αυτό θα εξασφαλισθεί η ασφαλής οδική πρόσβαση προς τα υπόλοιπα χωριά του Ιστορικού τετραχωρίου. Παράλληλα, με το ίδιο έργο - με την διάνοιξη του δρόμου προς τα Σερτζιανά - θα συνδεθεί το Σούλι με τα χωριά της Λάκκας Σουλίου και από εκεί με τον Λούρο, την Πρέβεζα και την Άρτα. Έτσι εκτός του ότι θα εξυπηρετεί τους συγχωριανούς μας που διαμένουν μόνιμα εκεί, θα είναι και προσβάσιμος ο δρόμος σε όλα τα χωριά του Σουλίου από το πλήθος των τουριστών που επισκέπτονται το Ιστορικό τετραχώρι.

6. Να συντηρηθεί - πλακοστρωθεί ο δρόμος από το Σούλι προς το εκκλησάκι του Αγίου Δονάτου (περίπου 1.500 μέτρα) και στα πλαίδια να κατασκευασθεί πέτρινο τοίχιο, που είναι επικίνδυνος επειδή σε πολλά σημεία έχει φύγει η άσφαλτος, ενώ η μια πλευρά του δρόμου έχει πάθει ζημιές από τις νεροφαγιές.

7. Να βελτιωθεί και όπου χρειάζεται να διαπλυνθεί ο δρόμος Σούλι- Σαμωνίβας, ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση των πούλμαν σε Σαμωνίβα- Κιάφα (στα 50 μέτρα από το Σούλι υπάρχει κλειστή τροχιά που κάνει δύσκολη έως αδύνατη τη συνέχιση των πούλμαν).

8. Να ολοκληρωθεί ο δασικός δρόμος από Σαμωνίβα προς το ποτάμι του Αχέροντα και το γεφύρι Ντάλα για την αντιπυρική προστασία του δάσους. Είναι γνωστό ότι στο παρελθόν το δάσος στην περιοχή Σκάλας Τζαβέλανας υπέστη μεγάλη καταστροφή από πυρκαγιά, επειδή δεν υπήρχε δασικός δρόμος με συνέπεια την αδυναμία πρόσβασης στην πυροσβεστική για την κατάσβεση της πυρκαγιάς. Με τη διάνοιξη του ίδιου δρόμου, θα γίνει δυνατή η μεταφορά υλικών για την ανακατασκευή του μικρού γεφυριού στον Αχέροντα (θέση Ντάλα) που καταστράφηκε στα τέλη του 2003 από θεομηνία, που είχε ξεσπάσει στην περιοχή κάνοντας αδύνατη την πρόσβαση προς την Σαμωνίβα και το Σούλι.

9. Να διανοιχτεί δρόμος προς το οροπέδιο της Μούργκας, όπου οι κτηνοτρόφοι έχουν σύμφωνα με το κτηματολόγιο (της δεκαετίας του 1930)

προσωπικούς κλήρους αρκετών στρεμμάτων ο καθένας, τα οποία αδυνατούν να τα εκμεταλλευτούν λόγω ανυπαρξίας οδικής πρόσβασης.

10. Να δοθεί η δυνατότητα στους συγχωριανούς μας να αναστηλώσουν Σουλιώτικα σπίτια στο ιστορικό τετραχώρι (Σούλι- Σαμωνίβα- Κιάφα-Αβαρικό) και την Μπενούκα, με προδιαγραφές που θα θεθούν από την αρχαιολογική υπηρεσία και την πολεοδομία έτσι ώστε να διακοπεί η ερήμωση της.

11. Να συντηρηθούν και αναπαλαιωθούν οι νερόμυλοι του Σουλίου και του Ντάλα.

12. Να αναδειχθούν - με την ανακατασκευή τους - τα 400 πηγάδια στο Σούλι και την Κιάφα.

13. Να δημιουργηθεί Λαογραφικό Μουσείο στο Δημοτικό Σχολείο Σαμωνίβας (η Σαμωνίβα ορίστηκε ως ιστορική έδρα του νέου Δήμου Σουλίου) και στον προαύλιο χώρο του να κατασκευαστεί πλατεία.

14. Να τοποθετηθεί αναμεταδότης τηλεόρασης ώστε να έχουν την δυνατότητα να ενημερώνονται και οι λιγοστοί κάτοικοι της Σαμωνίβας που ζουν μέσα στην ερημία. Επίσης να συντηρηθούν - επισκευαστούν οι αναμεταδότες και όλων των Σουλιωτοχωριών ώστε έχουν εικόνα από όλα τα κεντρικά κανάλια.

15. Να συντηρηθούν - πλακοστρωθούν τα παλιά Σουλιώτικα μονοπάτια από:

- την Σαμωνίβα (Εκκλησία της Ευαγγελίστριας) προς την Σπέλλα την Μαύρη και τον Μύλο του Σουλίου, από όπου οι Σαμωνιιώτισσες μέχρι και τα μέσα της δεκαετίας του '70 κουβαλούσαν το νερό.
- την Κιάφα προς το Κάστρο της Κιάφας.
- την εκκλησία Ευαγγελίστριας προς την θέση Τόπι και την Μούργκα
- το αμφιθέατρο Αγ. Δονάτου προς το εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής.
- Σούλι προς Μούργκα.

16. Να εφαρμόσει επιτέλους την τηλεοπτική απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας και με αποζημίωση των δικαιούχων περίπου 1.500 Ευρώ που προβλέπει την πλήρη διάνοιξη του δρόμου στην θέση Σέλκια και οδηγεί προς την εκκλησία Ευαγγελίστριας και το μοναδικό νεκροταφείο του Ιστορικού Τετραχωρίου, ώστε τα αυτοκίνητα να μην κινδυνεύουν να βρεθούν στο παρακείμενο ρέμα (λάκκο).

Ιπτάμενα λεωφορεία και ταξί

Ανύπαρκτος φαίνεται πως είναι ο τροχαίος έλεγχος οδηγών υπεραστικών λεωφορείων και αγοραίων ταξί, που κυκλοφορούν σε βασικές εθνικές και επαρχιακές οδικές αρτηρίες. Πώς αλλιώς μπορεί να εξηγηθεί το γεγονός ότι αυτοί οι άνθρωποι, επαγγελματίες μιν, ασυνείδητοι δε, δεν οδηγούν τα οχήματά τους, αλλά τα... πιλοτάρουν.

Όχι μόνο ξεπερνούν σχεδόν στο διπλάσιο τα οριζόμενα όρια ταχύτητας, αλλά και μπαίνουν στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας για μεγάλες αποστάσεις, παραβιάζοντας διπλές γραμμές, κορνάροντας και αναβοσβήνοντας τα φώτα τους επιτακτικά και εκβιαστικά, λόγω του όγκου τους, προκειμένου να τους προσέξουν οι άλλοι οδηγοί και τους αφήσουν ελεύθερο το πεδίο κίνησής τους, ασχέτως αν αυτό τους ανήκει ή όχι, εκνευρίζοντας, τρομάζοντας και θέτοντας σε κίνδυνο τους επιβάτες τους και τους άλλους διερχόμενους.

Έχουν ή δεν έχουν ταχογράφους τα λεωφορεία, και γιατί όχι και τα ταξί, κάθε πότε ελέγχονται, πόσες κλήσεις δόθηκαν τον περασμένο χρόνο, από πόσους παρανομούντες αφαιρέθηκαν τα διπλώματα και πόσοι παραπέμφθηκαν στη δικαιοσύνη; Η συμπεριφορά επαγγελματιών οδηγών κατά εγκληματικό τρόπο στην οδήγηση πρέπει να τιμωρείται παραδειγματικά και όχι να χαιρείται ασυλίας. Ασε που στο τιμόνι οχημάτων δημόσιας χρήσης ανεβαίνουν όλο και περισσότερο νέοι οδηγοί.

Όσο για τους υποτιθέμενους ελέγχους, αυτοί γίνονται σε μόνιμα σημεία, τα οποία βεβαίως γνωρίζουν όλοι και μειώνουν ταχύτητα. Και την πληρώνουν μόνο όσοι δεν τα γνωρίζουν, ξένοι προς την περιοχή συνήθως, τους οποίους οι τροχαίοι περιμένουν πώς και πώς να συμπληρώσουν το μπλοκάκι τους, αφού τους μόνιμους κατοίκους αποφεύγουν να γράψουν.

Όσο για νυχτερινούς ελέγχους, σε κρύο, βροχή και καύσους μην τους εδίδε. Και για πραγματικούς ελέγχους σε φανάρια, στοπ, φώτα, πέδηση, λάστιχα κ.ά., ούτε λόγος, εκτός κι αν πρόκειται για κανένα φορτηγό.

Και ό,τι γίνεται-γίνεται μόνο για εντοπισμό παραβατών. Για προληπτικό έλεγχο και προειδοποιήσεις επιδιόρθωσης τυχόν εντοπισθέντων βλαβών, με παρουσίαση προς διαπίστωση στο αστυνομικό τμήμα της περιοχής τους σε τακτό χρονικό διάστημα, ούτε κουβέντα.

Μπάμπης Αρτινός

Ο "Καλλικράτης" στα Τζουμέρκα και ο ρόλος της Ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών

Η περιοχή των Τζουμέρκων αποτελείται από τους Δήμους, των Βορείων Τζουμέρκων με έδρα την Πράμαντα και των Κεντρικών Τζουμέρκων με έδρα το Βουργαρέλι. Τα τέσσερα χωριά - μέλη της Ομοσπονδίας - Δαφνιώτη, Σκούπα, Ροδάχη και Πιστιανή εντάσσονται στον Δήμο της Άρτας.

Η θέση της Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων Τζουμερκιωτών ήταν και παραμένει: Τα Τζουμέρκα ως ενιαία γεωγραφική ενότητα με κοινά χαρακτηριστικά, με κοινά προβλήματα, με ίδια ήθη και έθιμα, με κοινούς οδικούς άξονες που τα συνδέουν με τα αστικά κέντρα Άρτα και Γιάννενα, να αποτελέσουν έναν ενιαίο Δήμο, με κατάργηση των ορίων των νομών. Δυστυχώς, η Πολιτεία αυτό δεν το τόλμησε.

Η Ομοσπονδία, όπως έπραξε μέχρι και σήμερα, θα συνεργαστεί στενά με τους νεοεκλεγμένους Δημάρχους των Τζουμέρκων, για την

ανάπτυξη της περιοχής μας, για να βγει ο τόπος μας από την ερήμωση και τον μαρασμό. Θα συνεργαστεί μαζί τους για την ανάδειξη και προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαθέτουν τα Τζουμέρκα, της γνήσιας πολιτιστικής τους κληρονομιάς, του απαραμύλου κάλλους φυσικού περιβάλλοντος, της αρχιτεκτονικής της περιοχής, με σεβασμό όλων εκείνων των στοιχείων που καθιστούν μοναδική την περιοχή μας, με μοναδικό στόχο την κάθε είδους ανάπτυξη σε όφελος όλων των Τζουμερκιωτών και όχι για την εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων.

Επίσης, η Ομοσπονδία Τζουμερκιωτών θα σταθεί δίπλα στους Δημάρχους, στα Δημοτικά και Τοπικά Συμβούλια, στους εκπροσώπους των επί μέρους τοπικών κοινωνιών, για να βγει ο τόπος μας από την απομόνωση, μέσω των δύο μεγάλων οδικών αξόνων, της Εγνατίας

Οδού και της Ιονίας Οδού, με τη σύνδεση αντίστοιχων Τζουμέρκων μέσω Πράμαντας - Παλιοχωρίου Συρράκου και με τη δημιουργία κόμβου στον Αμμότοπο Άρτας, για την εξυπηρέτηση των κατοίκων των 35 χωριών των Τζουμέρκων, αλλά και των επισκεπτών σε αυτά.

Θα αγωνισθεί, εξάλλου, μαζί τους και για τη βελτίωση των οδικών αξόνων, που συνδέουν τα χωριά μας με τα αστικά κέντρα (Άρτα-Γέφυρα Πλάκας και Γιάννενα-Γέφυρα Πλάκας), αλλά και τη βελτίωση των επί μέρους οδικών αξόνων των χωριών, που οδηγούν σε αυτά.

Είναι καιρός, πλέον, να διεκδικήσουμε και εμείς οι Τζουμερκιώτες αυτά που δικαιούμαστε και να κάνουμε την επόμενη δεκαετία τη Δεκαετία των Τζουμέρκων.

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΛΑΝΑΡΑΣ
Πρόεδρος Ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών

«ΠΥΡΡΟΣ»

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32

106 83 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210 - 8233830

FAX: 210 8238468

KIN.: 6947 697420

e-mail: ekdoseispetra@hotmail.com

ΔΙΗΜΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΜΑΡΙΑ ΛΑΜΑΡΗ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΙΖΟΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «Πέτρα»

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Ν. - ΑΓΑΘΙΟΥ 3, ΑΘΗΝΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΕΤΗΣΙΩΣ: 20 ΕΥΡΩ, ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ - ΣΥΛΛΟΓΟΙ 50 ΕΥΡΩ

Οι απόψεις που εκφράζονται στα ενυπόγραφα κείμενα

δεν εκφράζουν απαραίτητα και τη γνώμη της εφημερίδας

- Ασυγχώρητος η παρατύπωση -

Λαογραφικό Μουσείο της Ι.Λ.Ε.Τ. στα Άγναντα

Λαογραφικό Μουσείο της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Τζουμέρκων στα Άγναντα Άρτας

Διακαής πόθος αρχικά πολλών Τζουμερκιωτών αλλά και μελών και φίλων της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας αργότερα ήταν η ίδρυση μιας πνευματικής εστίας για να στεγάσει, να διαφυλάξει και να προβάλει αντικείμενα καθημερινής χρήσης των ανθρώπων των Τζουμέρκων, που αποτελούν τεκμήρια της λαϊκής παράδοσης και του πολιτισμού της περιοχής. Την σπουδαιότητα του εγχειρήματος αυτού είχαν συλλάβει τα ιδρυτικά μέλη της ΙΛΕΤ, τα οποία έθεσαν ως καταστατικό στόχο της εταιρείας την υλοποίηση του οράματος αυτού. Επίτευγμα των σχεδιασμών και των μόχθων τους αποτελεί σήμερα το Λαογραφικό Μουσείο της Εταιρείας στα Άγναντα.

Ο Πρόεδρος της ΙΛΕΤ κ. Κώστας Μαργώνης στην τελευταία του εγκαίνια στις 31 Μαΐου 2009 στα Άγναντα προσδιόρισε τους στόχους του Μουσείου και αναφέρθηκε στους ανθρώπους, οι οποίοι συνέβαλαν στη δημιουργία του. Το Λαογραφικό Μουσείο της Εταιρείας στα Άγναντα αποτελεί ορόσημο στην ανοδική πορεία της. Είναι ένα έργο που ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των μελών, των φίλων και των ιδρυτικών μελών της Εταιρείας. Ένας καρπός της πολυετούς προσπάθειας της Εταιρείας να διασώσει και να αναδείξει την κοινωνική μνήμη και το ιστορικό ίχνος της περιοχής μας. Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλουμε στο Δήμαρχο Αγναντων που πρόσφερε στέγη στο μουσείο και στα όνειρά μας. Αναμφισβήτητα, η συγκέντρωση και ταξινόμηση των εκθεμάτων του Μουσείου, των τεκμηρίων της παραδοσιακής κοινωνίας των Τζουμέρκων, είναι έργο πολλών.

Ιδιαίτερος έπαινος όμως αξίζει στην κυρία Βούλα Γεωργονίκου, που με υπομονή και επιμέλεια συγκέντρωσε τα αντικείμενα και στον σύζυγό της, τον κύριο Βαγγέλη Γεωργονίκο, που φρόντισε για την αποκατάσταση τους και την τοποθέτησή τους στο χώρο του Μουσείου καθώς και σε όλους τους Αγναντίτες, οι οποίοι δώρισαν αντικείμενα που κατείχαν για να εκτεθούν στο Μουσείο μας. Η αναφορά κάποιων θα αδικούσε άλλους. Ο έπαινος αξίζει σε όλους, όσοι μας εμπιστεύτηκαν.

Το Μουσείο στεγάζεται στο παλαιό κτήριο του Δημαρχείου Αγναντων και ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να γνωρίσει τα αντικείμενα και να κατανοήσει τη λειτουργία και τη σημασία τους. Καθώς είναι σοφά τοποθετημένα ταξιδεύουν τον καθένα μας στο χώρο και στο χρόνο και συνθέτουν την ιστορία μιας εποχής, που χάθηκε στον κύκλο του γυρίσματος, η οποία φαντάζει μυθολογία πια κι αν ήταν οι γονείς και τα μεγαλύτερα αδέρφια μας εκείνοι που έζησαν την εποχή αυτή και χρησιμοποιούσαν στην καθημερινότητα τους αυτό το πλούσιο και απεριόριστο λαογραφικό υλικό.

Τα γεωργικά και ποιμενικά εργαλεία, τα εργαλεία του χτίστη, του ξυλουργού, του μυλωνά, του τσαγκάρη, του ράφτη που εκτίθενται στο μουσείο διατρανώνουν την αγωνία, και την ηρωική καρτερία των κατοίκων των Τζουμέρκων να επιβιώσουν στον τραχύ και δυσχερέστερο τόπο τους αλλά και τον διαρκή μόχθο τους να τον μερώσουν και να τον τιθασέψουν για να τους δώσει τους ελάχιστους πόρους για να κρατηθούν στη ζωή. Ο αργαλειός όμως, η κεντημένη σαρμανίτσα, το αδράχτι, τα εργόχειρα, τα υφαντά φανερώνουν το μεράκι, τη νοικοκυροσύνη μα και την αίσθηση του ωραίου που χαρακτήριζαν τους ανθρώπους των Τζουμέρκων.

Κατά τον Κώστα Μπαλάφα απλό άνθρωπο του λαού μορφοποίησαν με την τέχνη τους, τα βιώματα και τα οράματα τους πάνω σε αντικείμενα καθημερινής χρήσης για να ομορφύνουν το χώρο που ζουν και εργάζονται, αντιγράφοντας τη φύση και τη ζωή με την καθημερινή τους παρατήρηση και μεταπλάθοντας σε καλλιτέχνημα την πεζή πραγματικότητα. Βοσκοί σκάλιζαν πιξάρια και κλίσεις για τις προσωπικές τους ανάγκες, αλλά και ρόκες με σφοντύλια για την αγαπημένη τους ή για την αδερφή τους, γεμίζοντας τις ατέλειωτες ώρες της μοναξιάς κοντά στα πρόβατα. Οι γυναίκες που είχαν την φροντίδα της ομορφιάς του σπιτιού, ύφαιναν στον αργαλειό τα πολύχρωμα στρωσίδια και κιλμια σε όλα τα σχέδια, ενώ τα κορίτσια κεντούσαν σε νυχτέρια τα προικιά τους κάνοντας τη νύχτα μέρα. Όλα τα καλλιτεχνικά αριστουργήματα του ανώνυμου λαϊκού τεχνίτη που τα έπλασε με το ζεστό του χέρι και τους έδωσε ζωή με την ανάσα του, έχουν κάτι από την προσωπική του ευαισθησία. Είναι τα γνήσια λαϊκά στοιχεία του λαϊκού μας πολιτισμού, που δημιουργήθηκε με πολύ μεράκι και απεριόριστη υπομονή.

Το Λαογραφικό Μουσείο στα Άγναντα έχει να επιτελέσει πολυσήμαντο ρόλο. Είναι προορισμένο να αποτελέσει σχολείο κοινωνικής ιστορίας, μαθητεία στον πολιτισμό των ανθρώπων της περιοχής, κιβωτό ιστορικής μνήμης, ερέθισμα κοινωνικής και εθνικής αυτογνωσίας, μνημείο ευγνωμοσύνης προς τους ακρίτες κατοίκους της Τζουμερκιώτικης γης, τους μάρτυρες της βιοπάλης, οι οποίοι με πενιχρούς πόρους έζησαν μια ζωή με αλληλεγγύη, ευγενική άμιλλα, δημιουργική δράση, μα προπάντων με ευπρέπεια και μέτρο δημιουργώντας και τηρώντας αρχές, ήθη και αξίες γιατί είχαν εσωτερική παιδεία.

Ο χώρος του Μουσείου είναι επισκέψιμος από τους μαθητές όλων των βαθμίδων για να γνωρίσουν από κοντά τους πολιτιστικούς θησαυρούς των Τζουμέρκων, να εξοικειωθούν με την τοπική τους κληρονομιά, να χτίσουν μια βιωματική σχέση με το παρελθόν, ώστε ως αυριανοί πολίτες να επιδιώκουν τη συνεργασία με τους υπεύθυνους κρατικούς φορείς για την προστασία και μελέτη της ελληνικής παράδοσης. Επιπλέον οι μαθητές θα λάβουν ένα μάθημα εθελοντισμού, αφού το Μουσείο είναι έργο συλλογικής προσπάθειας των κατοίκων του Δήμου Αγναντων, της Δημοτικής Αρχής, της Βούλας Γεωργονίκου και των ανθρώπων της Ιστορικής και Λαογραφικής

Εταιρείας Τζουμέρκων.

Επιπλέον τα εκθέματα του σε συνδυασμό με τις αξιόλογες συλλογές του Μουσείου Καραλή στην Κυψέλη, του Μουσείου Βύλιζας Ματσουκίου, ανάλογων συλλογών στο Βουργαρέλι, στα Πράμαντα, στο Συρράκο και σε άλλα χωριά των Τζουμέρκων, συνιστούν πολύτιμο υλικό για τον ιστορικό και κοινωνικό ερευνητή, τον φιλέρενο μελετητή, τον υποψιασμένο περιηγητή, τον σύγχρονο επιστήμονα, τον απαιτητικό ταξιδευτή και τον απλό άνθρωπο, που σέβεται την εθνική μας κληρονομιά. Μια νοσταλγική περιπλάνηση στα εκθέματα του Μουσείου γλυκαίνει το χρόνο μας σε τούτους τους χαλεπούς καιρούς που η ψυχή και το πνεύμα μας χαιμάζονται από την υλοφροσύνη, την αποθώωση του μεγάλου «τίποτε» και την ευτέλεια.

Τέλος την αξία μιας Λαογραφικής συλλογής καταγράφει με την ευαισθητή και λογοτεχνική ματιά της η εμπνευσμένη τζουμερκιώτισσα συγγραφέας Βάντα Κουτσόκωστα αναφερόμενη στο Μουσείο του Παντελή Καραλή στη Χώσεψη.

“Είναι τα τόσα και τόσα χρόνια πίσω, στα οποία μπορούν να μας ταξιδεύουν έτσι αβίαστα, μian ανάσα θαρρείς, όλα ετούτα τα πολύτιμα αντικείμενα. Είναι όλος αυτός ο χειροτεχνικός πολιτισμός, αποτυπωμένος πάνω τους, χαράκι της μνήμης, ζωγραφιά της ψυχής, ανάγλυφο του χρόνου, που μαρτυράει ότι η ζωή και σε 'κείνα τα χρόνια τα δύσκολα, είχε τη δική της ποιότητα και χάραζε τη δική της ιστορία. Πολύτιμες σφραγίδες στο χώρο και το χρόνο, ανεξίτηλες πινελιές τέχνης και ζωής, τα εκθέματα του μουσείου της Χώσεψης δίνουν πνοή σε ό,τι απέμεινε και αξία σε όσα δεν προλάβαμε να γευτούμε και χάσαμε σιγά - σιγά στην τόσο στυφή γεύση του σήμερα, που αλίμονο, δεν μοιάζει ούτε με τα άγουρα βατόμουρα του μισογκρεμισμένου τοίχου, ούτε με τα αγριόκρινα στην άκρη της ρεματιάς. Έχει την ολόπικρη στυφή γεύση του πλαστικού και του πρόχειρου, του άτεχνου και του χρήσιμου μονάχα για ό,τι η ανάγκη της στιγμής προστάζει. Την ανάγκη της ψυχής, το αχειροποίητο του ονείρου, την έκφραση της δημιουργίας στο καθημερινό και χρήσιμο που ποτέ δεν γίνεται άχρηστο με τόση τέχνη και ψυχή που κουβαλάει πάνω του, μονάχα σ' αυτόν τον σπάνιο χειροποίητο πολιτισμό μπορεί να συναντήσει κανείς!”.

Νίκος Β. Καρατζένης
Φιλόλογος

ΕΝΑ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΣΤΟΛΙΔΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ

Λαογραφικό Μουσείο Αγίας Παρασκευής Κόνιτσας

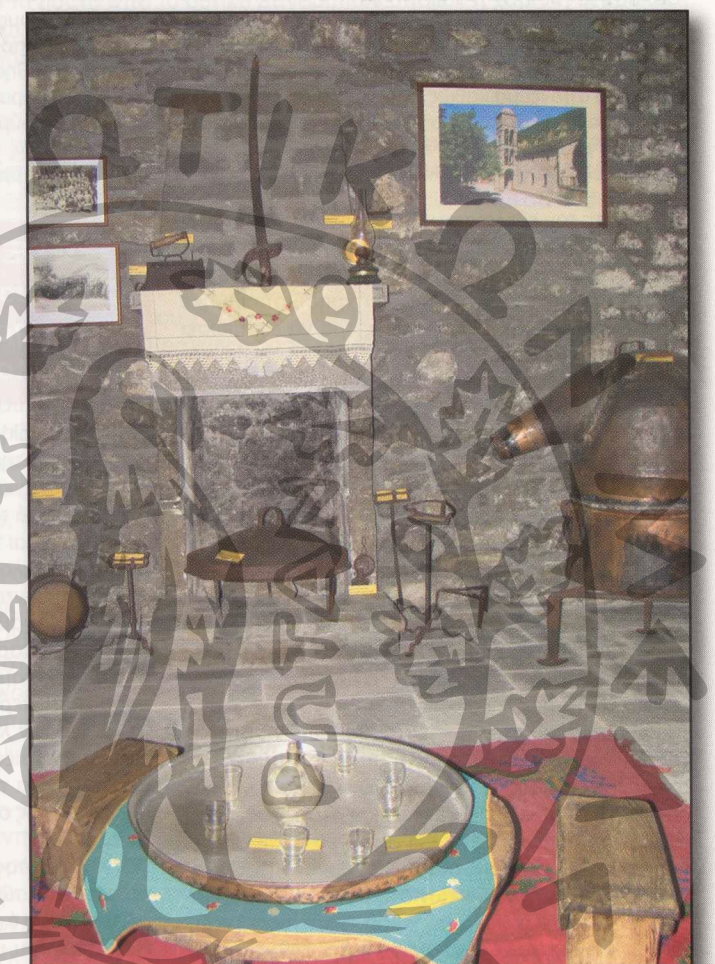
Στις 13 Αυγούστου 2010 έγιναν τα εγκαίνια του Λαογραφικού Μουσείου Αγίας Παρασκευής Κόνιτσας. Είναι ένα έργο σταθμός στη σύγχρονη ιστορία του χωριού. Στεγάζεται μέχρι τώρα περίπου 400 εκθέματα σ' ένα όμορφο πετρόκτιστο κτήριο. Οι κάτοικοι το αγκάλιασαν με ζέση και πρόσφεραν τα καλύτερα κειμήλια που είχαν στα σπίτια τους και το αποτέλεσμα είναι το Μουσείο να περιλαμβάνει στις προθήκες του πραγματικούς θησαυρούς.

Τα αντικείμενα συντηρήθηκαν και τοποθετήθηκαν με ιδιαίτερη προσοχή και φροντίδα από τον συγχωριανό καθηγητή κ. **Ιωάννη Γιαννούλια**, ο οποίος ερχόταν γι' αυτό το σκοπό από τη Λάρισα όπου και διαμένει. Μεγάλη ήταν η συνεισφορά της κ. **Πάτρας Κωτούλα**, η οποία διεξήγαγε έργο στην Αμερική για τα έξοδα του Μουσείου.

Η κα **Σπυριδούλα Ν. Τζίνα**, η κα **Ανθούλα Δ. Καναβού**, η **Αδελφότητα Κερασοβιτών Ιωαννίνων** και ο **Παντελής Κυρίτης** προσέφεραν οικονομικά για τη δημιουργία του Μουσείου.

Μεγάλη ήταν η βοήθεια που πρόσφεραν εθελοντικά πολλοί άξιοι συγχωριανοί σε διάφορες εργασίες για τη διαμόρφωση του χώρου. Αυτοί είναι: ο **Βασίλης Κωτούλας**, ο **Βασίλης Αθανασίου**, ο **Φώτης Νάκος**, ο **Βαγγέλης Τζίνας** (Γκιούσιας), ο **Δημήτρης Καναβός**, ο **Αποστόλης Καναβός**, ο **Κώστας Απ. Κουκούμης**, ο **Ηλίας Βάσιος**, η **Μαριάνθη Βάιλα**, η **Χριστίνα Κοταδήμου**, η **Μαρία Χ. Τζίνα**, η **Λίτσα Ε. Τζίνα**, η **Μαρίκα Ν. Γαλάνη**, η **Φωτούλα Ν. Κουκούλη**.

Συγχαρητήρια σε όλους και στην Αδελφότητα Αγίας Παρασκευής Κόνιτσας, ο πρόεδρος της οποίας **Δημήτρης Τέλλης** μας παραχώρησε το υλικό για την εφημερίδα μας.

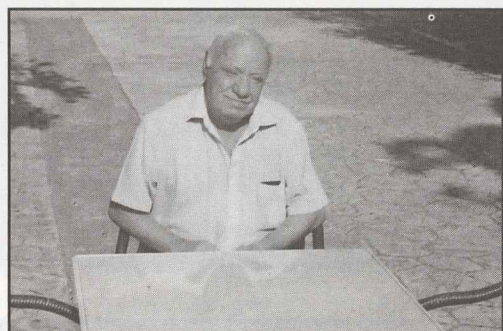

Αφιέρωμα στην Κερασοβίτισσα Γυναίκα της Πίνδου στο Λαογραφικό Μουσείο.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΟΥ '40

Οι βιωματικές αφηγήσεις, που ακολουθούν, μπορεί να μη διαθέτουν την απαιτούμενη ιστορική εγκυρότητα αλλά δεν παύουν να αντανάκλουν τις ιστορικοκοινωνικές συνθήκες εκείνης της περιόδου. Μέσα από τη γνησιότητα της αφήγησης παρουσιάζουμε τα περιστατικά, όπως ακριβώς τα θυμούνται ο Στέλιος Γκουμαρέτσος και η Ελένη Κουτουλίδη. (Από το "ΔΟΛΙΑΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ")

Ο Στέλιος θυμάται ...

Ήμουν μικρό παιδί όταν με συνάντησε στον κάμπο ο καπετάνιος Αντώνης Τζαβέλλας και μου είπε: Στέλιο, να βρεις ευκαιρία και να μπεις στο στίπ της Γαλάτειας (Τσουμπάνη) και να πάρεις ό,τι χαρτιά και σφραγίδες θα βρεις πάνω στο γραφείο τους. Εκεί είχαν τα γραφεία τους οι Γερμανοί.

Κάθε μεσημέρι οι Γερμανοί πήγαιναν για φαγητό στα μαγειρεία, που ήταν στις στέρνες, δίπλα στην εκκλησία. Μάλιστα πήγαιναν όλοι μαζί. Αξιοματικοί και στρατιώτες.

Βρήκα λοιπόν τη ευκαιρία μια μέρα, την ώρα που έφυγαν όλοι για φαγητό. Μπήκα μέσα από το χαμηλό, ανοιχτό παράθυρο, πήρα μια μαξιλαιοθήκη και έριχνα μέσα ό,τι έβρισκα πάνω στο γραφείο.

Την ώρα που έφευγα με τη μαξιλαιοθήκη με αντίληφθηκε ένας Γερμανός που επέστρεφε από τα μαγειρεία. Μου φώναζε να σταματήσω, αλλά εγώ φοβισμένος έφυγα με όση ταχύτητα διέθετα. Κατέβηκα προς τα αμπέλια και έκρυψα τη μαξιλαιοθήκη. Με είχε δει όμως ο Βαγγέλης Κυρίσης και κάτω από τις πιέσεις των Γερμανών αποκάλυψε το όνομά μου. Κατά το απόγευμα καθώς ήμαστε στο στίπ, έρχονται οι Γερμανοί. Ρώτησαν για μένα και με είδαν μαζεμένο σε μια γωνία να τρέμω από το φόβο μου. Έφαγα πολύ ζύλο για να αποκαλύψω γιατί το έκανα αυτό. Η

παιδική μου ηλικία και η απασχόληση του πατέρα μου στις υπηρεσίες των Γερμανών δεν άφησαν πολλά περιθώρια για άλλες υποψίες. Αποδόθηκε το περιστατικό σε μια παιδική επιπολαιότητα. Την άλλη μέρα όμως, ενώ πήγα στα πουρνάρια και συμμαζεύω, ό,τι είχα πετάξει. Τα πήρα και τα πήγα στον καπετάνιο. Αυτός μου είπε: «Μπράβο, Στέλιο!».

Η Ελένη θυμάται...

Ήμουν δεν ήμουν 8 χρονών κοριτσάκι, όταν οι αντάρτες έδωσαν εντολή στη μάνα μου να φορτώσει το άλογο με διάφορα πράγματα και να τα πάει στη Στρατινίστα, εκεί ήταν στρατοπεδευμένοι οι αντάρτες. Επέλεξαν τη μάνα μου, γιατί συνήθιζε να πηγαίνει στο μύλο, όπου εργαζόταν ο πατέρας μου. Για να μην κινήσει υποψίες είπαν στη μάνα μου να ακολουθήσω κι εγώ. Με γέμισαν κατάσαρκα με διάφορα σημειώματα. Έτσι ξεκινήσαμε το πρωί. Στα «Αλωνάκια» όμως μας σταμάτησαν οι Γερμανοί. Εγώ ξεκλειδώθηκα από το τρέμουλο και το φόβο μου. Αφού μας ρώτησαν πού πηγαίναμε και πήραν τις ανάλογες απαντήσεις, μας άφησαν να φύγουμε. Έπρεπε να φτάσουμε πίσω από τον Κασιδιάρη. Όταν φτάσαμε αντικρίσαμε τους αντάρτες γύρω από αναμμένες φωτιές, με τα γένια τους και τα φουσκλίκια τους να τραγουδάνε. Σκεφτείτε πώς φαντάζονταν αυτές οι εικόνες στα μάτια ενός μικρού κοριτσιού. Αναλογιστείτε τι θα συνέβαινε αν ανακάλυπταν οι Γερμανοί όλα αυτά τα σημειώματα που κουβαλάγα στο κορμί μου. Αφού δώσαμε τα απαραίτητα ακολουθήσαμε το δρόμο της επιστροφής. Ξανά έπρεπε να δρασκειλίσουμε ολόκληρο τον Κασιδιάρη και να βρεθούμε μέσα από μια επικίνδυνη διαδρομή στο χωριό μας. Και όλα αυτά στη διάρκεια της ημέρας και πριν μας βρει το σούρουπο.

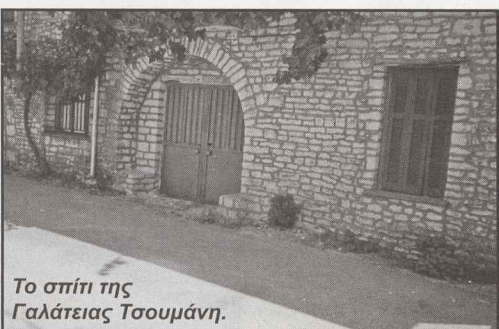

Νίκη Τζαβέλλα (αριστερά)

Φορτωμένη με το ιστορικό βάρος και την ευθύνη προς το κοινωνικό σύνολο ανηφορίζει τα σκαλοπάτια του σπιτιού της για να βγει στο ξέφωτο της μεγάλης πλατείας και των ανοιχτών οριζώντων. Παρά τα χρόνια της σκουριάς γαρούφαλλα στα όνειρα και στις σκέψεις για μια καλύτερη ζωή...

Βαρβάρα Τζαβέλλα

Κάποτε στέκεσαι στη μέση του δρόμου και η μακρινή φωνή ενός παιδιού, η μυρωδιά των λουλουδιών από έναν κήπο, σου δίνουν την αίσθηση ότι τα ξήλασε όλα και γ' άλλα αργότερα δεν θα έχουν καμιά σημασία. «Να μην υπάρξει ξανά μίσος ανάμεσα στους ανθρώπους», αφήνει ως παρακαταθήκη η Βαρβάρα.

Το σπίτι της Γαλάτειας Τσουμπάνη.

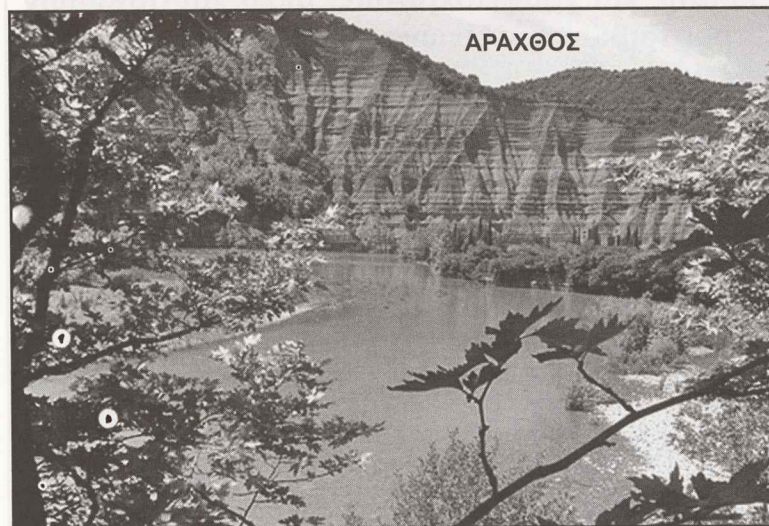
Εδώ ήταν το χαγιάτι με τις στέρνες.

Με αυτά τα λίγα περί εθελοντισμού – κοινωνικής προσφοράς, που εμείς οι Ηπειρώτες, ως άτομα και ως Σύλλογοι, έχουμε αποδείξει κατά επανάληψη ότι είμαστε εκφραστές του, το Διοικητικό Συμβούλιο της Ομοσπονδίας μας αισθανόταν την ανάγκη να ευχαριστήσει τους παρακάτω, που βοήθησαν για να πραγματοποιηθούν οι εκδηλώσεις "ΘΥΑΜΙΑ 2010".

- **Δήμο Ευρυμενών** για Αναπτυξιακή Ημερίδα και Χρηστοβασιλεία. - **Δήμο Άνω Καλαμά** για την αγορά κυπέλλων, επάθλων, παραχώρηση γηπέδων, κάλυψη εξόδων της Τελετής Λήξης των ΘΥΑΜΙΩΝ 2010. - **Δήμο Καλαπαικίου** για την παραχώρηση μηχανημάτων κινηματογραφικής βραδιάς. - **ΗΠΕΙΡΟ Α.Ε.** για τη συμμετοχή της στην αναπτυξιακή ημερίδα, με επικεφαλής τον Διευθυντή κ. Παπαηλία και δύο συνεργάτες του. - **«Καφέ - ΒΡΑΧΟΣ»** για την παραχώρηση του χώρου για την πραγμάτωση της ημερίδας. - **Αδελφότητα Βασιλοπουλιωτών** για τη διοργάνωση της βραδιάς νεολαίας. - **Αδελφότητα Ιερομνήμης** για τη διοργάνωση της Τελετής Λήξης "ΘΥΑΜΙΩΝ 2010". - **Πολιτιστικό Σύλλογο Δεσποτικού** για τη διοργάνωση της κινηματογραφικής βραδιάς. - **Αδελφότητα Κουκλιωτών** για την προσοπάθεια της, ώστε να πραγματοποιηθούν οι αγώνες ποδοσφαίρου. - **Κατοίκους του Μικρού Σουλόπουλου ή Σούλι Χρηστοβασιλή** για τη βοήθειά τους στην προετοιμασία για τα Χρηστοβασιλεία.

Το ΔΣ της Ομοσπονδίας Αδελφότητων Καλαμά (Από τον "Παλμό του Καλαμά")

Οι ποταμοί της Ηπείρου

ΑΡΑΧΘΟΣ

Τα ποτάμια της Ηπείρου είναι από τα σημαντικότερα και ομορφότερα της Ελλάδος

1. Αραχθος

Ο Αραχθος δέχεται τα νερά των ποταμών Μετσοβίτικου, Βάρδα και Ζαγορίτικου, οι οποίοι συναντώνται στην περιοχή του χωριού Μπαλντούμα, στον οδικό άξονα Ιωαννίνων-Μετσόβου. Στην διαδρομή δέχεται επίσης και τα νερά του Καλαρρύτικου.

Ο άνω ρους του είναι ορμητικός και φθάνει ως το γεφύρι της Πλάκας. Αφού διασχίζει την χαράδρα που έχει πάρει το όνομά του, ανάμεσα στα Αθαμνικά όρη (Τζουμέρκα) στα ανατολικά και το Ξηροβούνι στα δυτικά, τα νερά του συγκεντρώνονται στην τεχνητή λίμνη Πουρναρίου.

Εν συνεχεία καταλήγει στην πεδιάδα της Άρτας, όπου κυλά ήρεμα προς τον Αμβρακικό κόλπο. Το μήκος του φθάνει τα 110 χλμ.

Στον Άραχθο έχει κτισθεί το πιο διάσημο γεφύρι της Ελλάδος, αυτό της Άρτας. Ο θρύλος που συνδέεται με την κατασκευή του και το αντίστοιχο δημοτικό τραγούδι έχουν επηρεάσει αφηγήσεις και τραγούδια σε ολόκληρη την Βαλκανική.

Το άλλο γνωστό γεφύρι, της Πλάκας (το έκτισε το 1866 ο Κώστας Μπέκας), έχει συνδεθεί με την Ελληνική ιστορία, με μάχες μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας, καθώς και με τον Εμφύλιο πόλεμο μεταξύ ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ. Στους Καλαρρύτες, πάνω από το φαράγγι του ποταμού, σε κοιλάδα του κατακόρυφου βράχου, έχει κτισθεί η Μονή της Κητίνας.

2. Αχελώος

Ο Αχελώος πηγάζει ανάμεσα στο Περιστέρι (Λάκμος), τα Τζουμέρκα (Όρη Αθαμνών) και τις κορυφές Τρίγγια, Κέδρος και Νεράιδα. Αφού διασχίσει απόσταση 220 χλμ., περάσει από πολλά πέτρινα γεφύρια και από τέσσερα υδροηλεκτρικά φράγματα, εκβάλλει στο νοτιοδυτικό άκρο της Στερεάς Ελλάδος, δυτικά του Μεσολογγίου.

Οι αναφορές στον ποταμό-θεό Αχελώο φθάνουν μέχρι τον Όμηρο, ο οποίος στην Ιλιάδα θεωρεί μόνο τον Δία ανώτερό του. Είναι συνυφασμένος με πολλούς μύθους της Αρχαιότητας (ο πιο γνωστό είναι αυτός της μονομαχίας του με τον Ηρακλή).

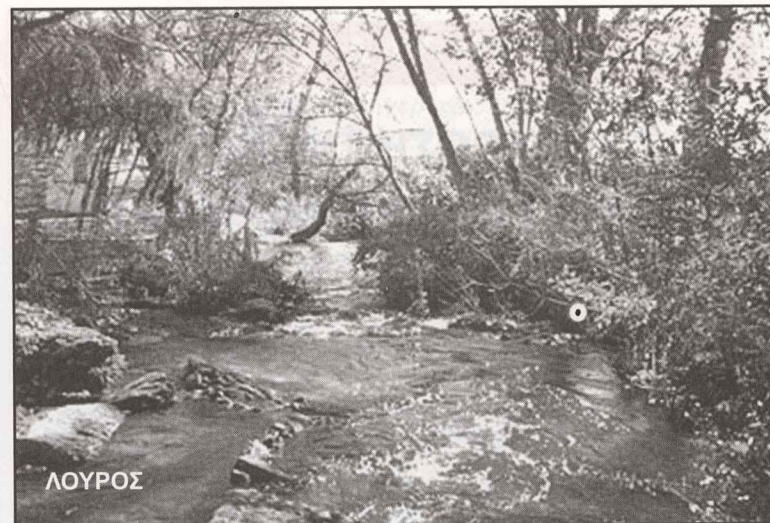
Τόσο λατρευτικός όσο και ο Νείλος στην Αίγυπτο και ο Γάγγης στην Ινδία, ήδη από τους προϊστορικούς χρόνους ο Αχελώος έδινε ζωή στις άνυδρες περιοχές που διασχίζει και σήμερα. Πιστεύεται, μάλιστα, ότι ο Αχελώος ήταν η υπέρτατη θεότητα πριν από την κάθοδο των ινδοευρωπαϊκών φύλων, που έφεραν μαζί τους την λατρεία του Δία.

Μέχρι το 1912 ο ποταμός οριοθετούσε τα σύνορα ανάμεσα στην Ελληνική Θεσσαλία και την Τουρκοκρατούμενη Ήπειρο, ενώ σήμερα είναι το όριο των νομών Τρικκάλων και Άρτας.

3. Αχέρων

Ο Αχέρων πηγάζει από τα όρη του Σουλίου και, αφού συλλέξει τα νερά δύο παραποτάμων του (του Κωκυτού, που πηγάζει από τα όρη της Παραμυθιάς, και του αρχαίου Πυριφλεγέθοντος ή Βωβού), εκβάλλει στο Ιόνιο Πέλαγος, στην Αμμουδιά, νότια της Πάργας.

Διασχίζει τρεις νομούς της Ηπείρου (Ιωαννίνων, Πρεβέζης και Θεσπρωτίας). Έχει μήκος 64 χλμ. Στο τμήμα μεταξύ των χωριών Τρίκαστρο (όρια νομών Ιωαννίνων, Πρεβέζης και Θεσπρωτίας) και Γλυκή ευρίσκεται το εντυπωσιακό φαράγγι του, που είναι γνωστό ως Στενά του Αχέρωντος.

ΛΟΥΡΟΣ

Εν συνεχεία εισέρχεται στην πεδιάδα του Φαναρίου, που στην αρχαιότητα ονομάζετο Ελαιάτις, δηλαδή περιοχή των ελαιοδένδρων. Εκεί υπήρχε η βαλτώδης λίμνη Αχερουσία, η οποία οδηγούσε στις πύλες του Κάτω Κόσμου. Τώρα, όμως, στην δεκαετία του 1950 απεστραγγίσθη για να αποδοθεί σε καλλιέργειες. Στις εκβολές του, στον όρμο της Αμμουδιάς, έχει σχηματισθεί Δέλτα από την συνεχή απόθεση φερτών υλών.

4. Αώος

Πηγάζει από την ορεινή λεκάνη του Μετσόβου, τις Πολιτισίες, δυτικά της Κατάρας. Λίγο μετά τις πηγές του έχει δημιουργηθεί τεχνητή λίμνη, για να εξυπηρετείται ο υδροηλεκτρικός σταθμός του Βοτονοσίου. Λόγω του υψομέτρου, αρχικά κυλάει ορμητικά προς τα βόρεια. Περνάει έξω από την Κόνιτσα, για να δεχθεί ολίγο αργότερα τα νερά του Βοϊδομάτη, και ακριβώς πριν τα Ελληνοαλβανικά σύνορα τα νερά του Σαρανταπόρου. Ο Αώος περνά από την Μονή της Παναγίας Μολυβδοσκεπαστής. Η πορεία του από εκεί και πέρα γίνεται πιο ομαλή έως την Αδριατική, όπου και εκβάλλει.

5. Βοϊδομάτης

Πηγάζει από τις νότιες πλαγιές της Τύμφης, κοντά στο Μοναστήρι της Παναγίας στο φαράγγι του Βίκου (όπου δέχεται και τα νερά του ομώνυμου ρέματος), για να καταλήξει και αυτός στον Αώο ολίγο πριν από τα Ελληνοαλβανικά σύνορα.

Συλλέγει τα ύδατα από το δυτικό Ζαγόρι, των οποίων η χαμηλή θερμοκρασία (γύρω στους 10ο C) συντελεί ώστε να θεωρείται ο Βοϊδομάτης το μοναδικό ποτάμι με πόσιμο νερό στην Ευρώπη.

6. Θύαμις ή Καλαμάς

Πηγάζει από την βορειοδυτική περιοχή του Νομού Ιωαννίνων, ρέει νότια μέσα από φαράγγι, και στις νότιες υπώρειες του Κασιδιάρη στρίβει προς τα νοτιοδυτικά και εισέρχεται στον Νομό Θεσπρωτίας, ανάμεσα στα όρη των Φιλατών και της Παραμυθιάς. Εκβάλλει στο Ιόνιο Πέλαγος, βόρεια από την Ηγουμενίτσα, αφού διανύσει συνολικά 115 χλμ.

Στην διαδρομή του δέχεται επιπλέον τα νερά της Τύφρας και του Σμολίτσα. Εντυπωσιακό σημείο του είναι το Θεογέφυρο, γεφύρι που εδημιουργήθη με την διάβρωση των βράχων από τα ορμητικά νερά του ποταμού.

Ο Καλαμάς άλλαξε αρκετές φορές κοίτη. Η τελευταία εκτροπή έγινε στην δεκαετία του 1960, οπότε και εδημιουργήθη το φράγμα που αρδεύει πάνω από 25.000 στρέμματα γης. Στο σημερινό Δέλτα του (οι προσχώσεις μεγαλώνουν συνεχώς την έκτασή του) ο Καλαμάς εκβάλλει με δύο κύρια στόμια. Στον σημαντικό αυτό υπορρύτιο ευρίσκουν καταφύγιο δεκάδες είδη πουλιών, πολλά από τα οποία κινδυνεύουν με εξαφάνιση.

7. Λούρος

Ο Λούρος πηγάζει από το νοτιοανατολικό τμήμα του όρους Τόμαρος (Ολύτσικα). Ονομάζετο Ωρωπός, Χάραβρος και Ρωγών-ποταμός, από το ομώνυμο κάστρο που ευρίσκεται στις όχθες του.

Έχει μήκος 75 χλμ. Και εκβάλλει στον Αμβρακικό κόλπο. Το εντυπωσιακότερο μνημείο στην διαδρομή του είναι τα ερείπια του Ρωμαϊκού υδραγωγείου, που υδροδοτούσε την Νικόπολη.

8. Σαραντάπορος

Ο Σαραντάπορος πηγάζει από τις νοτιοανατολικές πλαγιές του Γράμμου, στον Νομό Καστοριάς. Εισέρχεται στον Νομό Ιωαννίνων και παρακάμπτει από τα βόρεια τον Σμόλικα, για να ενωθεί με τον Αώο ολίγο πριν ο τελευταίος εισέλθει στην Βόρεια Ήπειρο.

Η περιοχή, την οποία διασχίζει, χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία της πέτρας, τόσο στο φυσικό τοπίο όσο και στις ανθρώπινες κατασκευές.

(Από τα "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΑ")

ΓΡΑΝΙΤΣΟΠΟΥΛΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Η ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ Με όραμα σε νέους δρόμους

Στον χώρο του Πνευματικού Κέντρου του χωριού πραγματοποιήθηκε η προγραμματισμένη συγκέντρωση της νεολαίας του χωριού μας στις 18 Αυγούστου 2010.

Μέσα από τον διάλογο που έγινε αναδείχθηκαν αρκετά ζητήματα από τους συμμετέχοντες, για τα οποία η Αδελφότητα οφείλει να διερευνήσει τις όποιες προσπάθειες παρέμβασης και παράστασής της προς τους φορείς Τοπικής και Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, για την επίλυση συγκεκριμένων θεμάτων που τέθηκαν από τη νεολαία μας.

Παρά την επιτυχία που είχε η συγκέντρωση από πλευράς συμμετοχής, ζητούμενο παραμένει η υπέρβαση πέρα από διαχωριστικές γραμμές του παρελθόντος, οι οποίες καθιστούν αναποτελεσματική την όποια προσπάθεια συλλογικής δραστηριοποίησης προς μια νέα κατεύθυνση.

Όπως, επίσης, ζητούμενο παραμένει και η συνέργεια που μπορεί να οδηγήσει την Αδελφότητα σε νέα αναπτυξιακή τροχιά, σε μία εποχή που προμηνύεται δύσκολη για την επίτευξη κοινωνικών επιδιώξεων σε τοπικό επίπεδο.

Ο απολογισμός για δράσεις του παρελθόντος είναι χρήσιμος μέχρι το σημείο εκείνο που δεν αποτελεί τροχοπέδη για την παραπέρα πορεία στον χρόνο.

Η παρέμβαση όλων όσων θα επιθυμούσαν να ασχοληθούν με το μέλλον του χωριού οφείλει, πέρα από την όποια καλόπιστη κριτική, να ενσκήψει στην ουσία των ζητημάτων που τίθενται επιτακτικά σήμερα.

Εφόσον επιθυμούμε τη διαφορετικότητα οφείλουμε να αναδείξουμε, μέσα από τη συμμετοχή μας, την πολιτιστική κληρονομιά, την ιστορία και όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που αποτελούν τον συνδετικό κρίκο της πορείας του τόπου μέσα στο χρόνο, συνδεδενάς τα με το μέλλον, όπως αυτό εκφράζεται από τους στόχους και το όραμά μας.

Ελπίζουμε ότι η νεολαία του χωριού μας θα ανταποκριθεί στο κάλεσμα της Αδελφότητας, στην χάραξη νέας πορείας, διότι δρόμοι έτοιμοι δεν υπάρχουν, τους ανοίγουμε μόνοι μας μέσα από τα έργα μας.

Παναγιωτόπουλος Διονύσης

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΘΡΙΑΣΙΟΥ

Αντιπροσωπευτικό τμήμα των χορευτικών μας τμημάτων παρουσιάστηκε πρόσφατα στην εκδήλωση που διοργάνωσε ο Ηπειρωτικός Σύνδεσμος Πειραιά στον ΟΛΠ, και ήταν αφιερωμένος στην Ηπειρώτισσα Γυναικα.

Στην φωτογραφία οι: Μαρία Κίση, Σάντρα Γεωργίου, Όλγα Γκόγκου, Έλλη Ρουμेलιώτη και η χοροδιδάσκαλος μας Ελένη Γκόγκου με τον μεγάλο τερματοφύλακα της Εθνικής Ελλάδος και του Ο.Σ.Φ.Π., Αντώνη Νικοπολίδη που βραβεύτηκε για την προσφορά του, στην συγκεκριμένη εκδήλωση.

ΣΤΟΝ ΑΕΡΑ ΙΟΝΙΑ ΟΔΟΣ ΚΑΙ Ε-65!

Είναι απίθανο να τηρηθούν τα χρονοδιαγράμματα ολοκλήρωσής τους, όχι μόνο λόγω οικονομικής κρίσης και γραφειοκρατίας, αλλά και σοβαρών προστριβών των ξένων εταιριών με την ελληνική πλευρά

Του δημοσιογράφου Μιχάλη Παπακωνσταντίνου,
αναδημοσίευση
από την εφημερίδα των Ιωαννίνων «Πρωϊνός Λόγος»,
διασκευή από τον Ιωάννη Ν. Βελονάκη

Στον «αέρα» κινδυνεύουν να πιναχθούν τα μεγάλα έργα οδοποιίας στην Ήπειρο, εξαιτίας της πρόθεσης των ξένων εταιριών να αποχωρήσουν από τις κοινοπραξίες. Τόσο για την Ιόνια Οδό, όσο και για τον άξονα της Κεντρικής Ελλάδος, τον Ε65, δυο έργα που θα συμβάλλουν αποφασιστικά στην περαιτέρω ανάπτυξη της Ηπείρου, το μέλλον δεν διαγράφεται ευόλινο, μιας και, ειδικά στην πρώτη περίπτωση, παρατηρούνται ήδη πολύ μεγάλες καθυστερήσεις στην κατασκευή της, τη στιγμή που το χρονοδιάγραμμα της ολοκλήρωσής της είναι ως το 2013.

Είναι χαρακτηριστικό, ότι σε ένα μεγάλο κομμάτι της διαδρομής δεν έχουν ολοκληρωθεί καν οι απαλλοτριώσεις, στην Ήπειρο δε, φθάνουν μέχρι και το 10%, ενώ στην περιοχή Παλιοβούνα, στην Αιτωλοακαρνανία, έχουν διακοπεί οι εργασίες λόγω των προσφυγών που έγιναν. «Αυτό δεν σημαίνει μόνο καθυστέρηση. Αυτό σημαίνει έγερση αιτημάτων από την πλευρά των κατασκευαστών σε βάρος του Δημοσίου», είχε τονίσει σε πρόσφατη συνέντευξή του ο υπουργός Υποδομών κ. Δημήτρης Ρέπας. Δυσόλινα είναι τα πράγματα και για τον Ε65, καθώς, όπως αναφέρουν πηγές, είναι επιδοτούμενος και όχι αναπαιστικός. Το Δημόσιο δηλαδή δεν πρέπει να προσδοκά άμεσα έσοδα.

Δυστυχώς δεν είναι μόνο η Ιόνια Οδός και ο Ε65 που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα. Οι ξένες εταιρίες φαίνεται πως εκφράζουν την επιθυμία να αποχωρήσουν και από άλλα σημαντικά έργα οδοποιίας. Το μεγαλύτερο από αυτά, που έχει άμεσο αντίκτυπο στην περιοχή της Ηπείρου, είναι ο άξονας «Ελευσίνα - Κόρινθος - Πάτρα - Πύργος - Τσακώνα», η γνωστή «Ολυμπία Οδός». Η Κομισιόν εξέφρασε αρνητική στάση για το τμήμα που διέρχεται μέσα από τον Καϊάφα και το υπουργείο Υποδομών βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις τόσο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσο και με την ανάδοχο κοινοπραξία «Ολυμπία Οδός». Σε αυτή μετέχουν οι εταιρίες «ΕΛ-ΛΑΚΤΩΡ», ο όμιλος J&P Άβαξ, η γαλλική Vinci και η γερμανική Hochtief. Παράλληλα, έχει συμφωνηθεί να εισέλθει και η «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ», αποκτώντας ποσοστό της Hochtief, αλλά εκκρεμεί Υπουργική Απόφαση. Κανείς δεν θέλει επαναδιαπραγμάτευση της σύμβασης και οι αρμόδιοι εργάζονται πυρετωδώς να βρουν μια άλλη λύση.

Τα συγχρηματοδοτούμενα έργα οδοποιίας, έχουν συνολικό ύψος περίπου 7 δισ. ευρώ και στις περισσότερες περιπτώσεις οι μέτοχοι ετοιμάζονται να αποχωρήσουν από την Ελλάδα, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, αλλά και των γραναζιών της ελληνικής γραφειοκρατίας. Παράλληλα, οι προβλέψεις για το μέλλον της κυκλοφορίας των οχημάτων είναι δυσόλινες, αφού η τιμή της βενζίνης είναι στα ύψη, ενώ πολλοί διστάζουν να αγοράσουν αυτοκίνητο, αφού το κόστος συντήρησής του είναι ιδιαίτερα υψηλό. Προκύπτει δηλαδή πρόβλημα σε ό,τι αφορά της πηγές της επιστροφής των χρημάτων στις εταιρίες κατασκευής, αφού λιγότερες διελεύσεις σημαίνουν και λιγότερα έσοδα.

Το θέμα των διοδίων, άλλωστε είναι ιδιαίτερα σημαντικό. Σύμφωνα με πληροφορίες, η Κυβέρνηση φαίνεται να υπαναχωρεί στην προεκλογική της εξαγγελία για επαναδιαπραγμάτευση της τιμής των διοδίων, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης και της έκρηξης που σημειώνουν τα επιτόκια! Οι εργολάβοι σε συζητήσεις τους με το υπουργείο τονίζουν πως η όποια επαναδιαπραγμάτευση των διοδίων θα επιφέρει ανατροπή των συμβάσεων παραχώρησης και είναι πιθανόν να σημειωθεί αύξηση του κόστους χρηματοδότησης, αφού οι τράπεζες θα ζητήσουν μεγαλύτερα επιτόκια. Παράλληλα, στο υπουργείο δεν σκέφτονται την μείωση των εσόδων του Δημοσίου, ώστε να περιοριστεί και το τμήμα των διοδίων, καθώς οι καιροί δεν το επιτρέπουν. Βέβαια, πρέπει να σημειωθεί, ότι το Δημόσιο δεν έχει έσοδα από τους οδικούς άξονες που κατασκευάζονται!

Είναι χαρακτηριστικό, πως το 2015 θα έχει τα πρώτα έσοδα από την Ιόνια Οδό (μέσω των διοδίων του τμήματος Μεταμόρφωση - Σκάριφει), το 2021 από την Ολυμπία Οδό! Για τον Ε65 (και για τον άξονα «Κόρινθος - Τρίπολη - Καλαμάτα») θα έχει έσοδα μόνο όταν επιστραφούν από τους ιδιώτες, δηλαδή έπειτα από 30 χρόνια!

Φθινοπωρινή πανδαισία στους Μελισσοουργούς

Αγέρωχο, παρά το πείσμα του χρόνου και τις λαβωματιές του, στέκει εκεί στη ρηματιά το παλιό πέτρινο σπίτι, στους Μελισσοουργούς των Τζουμέρκων σπηλιάς μιας άλλης εποχής και της πλούσιας παραδοσιακής αρχιτεκτονικής τους. Θυμίζει τους παλιούς μαστόρους του χωριού και της Ηπείρου, οι οποίοι με μεράκι ξεχωριστό έχτιζαν τον κόσμο. Πέτρινα σπίτια, γεφύρια, εκκλησιές και καμpanαριά, καλντερίμια και βρύσες. Και ο κόπος τους φτάνει σε μας σήμερα και τον θαυμάζουμε. Χρέος μας είναι ό,τι έχει απομείνει από τα άγια χέρια των συντοπιτών μας, στο πέρασμα του χρόνου, να το συντηρήσουμε, να το αναδείξουμε και να το παραδώσουμε στην ιστορία ακέραιο και λαμπερό. Γιατί διδάσκει ζωή με την παρουσία του και οι νεότερες γενιές εμπνέονται και πορεύονται στη δύσκολη σημερινή πραγματικότητα με το κάλλος του. Έτσι τιμούμε τη μνήμη των προγόνων και δίνουμε ουσία στη δημιουργία τους!

Το καλοκαίρι τέλειωσε. Οι εκδηλώσεις και τα ανταμώματα στο χωριό έληξαν. Άλλη μια περίοδος πέρασε στην ιστορία. Οι χωριανοί, διασκορπισμένοι όπου γης, επιστρέφουν στις εστίες τους. Παίρνουν μαζί τους την ομορφιά του γενέθλιου τόπου, την ομορφιά της επικοινωνίας με τους συγχωριανούς, για να πορεύονται με δύναμη στους «ξένους τόπους». Για να ανανεώσουν την επαφή με το χωριό, σε κάθε ευκαιρία. Οι Μελισσοουργοί ντύνονται αυτή την περίοδο με τα χρώματα του φθινοπώρου. Κιτρινίζουν τα φύλλα των δέντρων, συχνές οι βροχές και σε λίγο θα κάνουν την εμφάνισή τους και τα πρώτα χιόνια. Κάθε εποχή έχει το μεγαλείο της στα Τζουμέρκα. Χαρά σ' αυτούς που μπορούν να παρατείνουν τη διαμονή τους εκεί. Να κάνουν συντροφιά στους λίγους μόνιμους κατοίκους, που αντιμετωπίζουν πολλές δυσκολίες, κυρίως τον χειμώνα. Ο «Καλλικράτης» μας κατήργησε ως Κοινότητα. Ως χωριό, όμως, δεν μπορεί να μας καταργήσει. Οι Μελισσοουργοί, με αδιάκοπη ιστορία, παράδοση και πολιτισμό, είναι εκεί και μας περιμένουν πάντα!

Το καλοκαίρι στο χωριό πάντα έχει την αίγλη του, με τις πολυποίκιλες πολιτιστικές εκδηλώσεις, μέσα σε ένα απaráμιλλο φυσικό περιβάλλον, και την παρουσία των συγχωριανών μας όπου γης, καθώς και φίλων επισκεπτών. Η Αδελφότητά μας, κάθε χρόνο αυτή την περίοδο, έχει τη δική της συμβολή στις εκδηλώσεις και στα άλλα δρώμενα του χωριού μας, πάντα με γνώμονα την προκοπή του και την ενίσχυση των συνεκτικών δεσμών όλων των Μελισσοουργιτών.

-Στη Λαϊκή Συνέλευση του χωριού μας, η οποία καλά κρατεί στο πέρασμα του χρόνου και είναι από τις λίγες στον Τζουμερκιώτικο χώρο, προήδρευσε ο πρόεδρος της Αδελφότητάς μας Δημήτρης Ψηλός, ο οποίος έκανε και παρέμβαση για τα θέματα που μας απασχολούν και κυρίως για τα νέα δεδομένα που διαμορφώνονται με τη νέα διοικητική δομή της χώρας, που φέρνει ο «Καλλικράτης». Ο πρόεδρος χαρακτήρισε τουλάχιστον άστοχη την κατάργηση της Κοινότητάς μας και τόνισε ότι μπορεί πλέον να μην έχουμε Κοινότητα, χωριό όμως έχουμε. Και αυτό επιβάλλει την ενότητα και τη συνεργασία όλων των χωριανών και των φορέων τους, για να παρα-

δώσουμε στη νέα γενιά ένα χωριό αντάξιο της ιστορίας, του πολιτισμού και της παράδοσής του. Ο κ. Ψηλός αναφέρθηκε και στη δράση της Αδελφότητας, η οποία έρχεται από πολύ μακριά και η οποία, όπως τόνισε, ανάβαθμίζεται τώρα με τον «Καλλικράτη» και δεν κάνει τίποτε άλλο παρά να προσφέρει διαρκώς στον γενέθλιο τόπο και στους ανθρώπους του, μόνιμους και αποδημους. Ιδιαίτερη μνεία έκανε στο περιοδικό «Μελισσοουργοί», το οποίο προβάλλει το χωριό μας σε όλους τους τομείς, την πλούσια ιστορία και παράδοσή του, καθώς και τους Μελισσοουργίτες, όπου κι αν βρίσκονται.

-Στο πλαίσιο των τριήμερων εκδηλώσεων του Πανηγυριού του Δεκαπενταγουστού, η Αδελφότητα, σε συνεργασία με την Κοινότητα, διοργάνωσε, στις 13 Αυγούστου 2010 στην Παναγιά, μουσική παραδοσιακή συναυλία με το εξαιρετικό συγκρότημα των «Λαλιτάδων», του συντοπιτή μας κλαρινίστα Δημήτρη Ρίζου. Ήταν μια όμορφη βραδιά με ανόθευτη μουσική και με γνήσια παραδοσιακά Τζουμερκιώτικα και Ηπειρωτικά τραγούδια. Όσοι την παρακολούθησαν, έφυγαν μαγεμένοι από την εκδήλωση, την οποία θα θυμούνται για πολύ. Η

μουσική και τα τραγούδια ηχογραφήθηκαν και η Αδελφότητα θα τα εκδώσει σε cd, το οποίο θα είναι έτοιμο στη Γενική Συνέλευση, ώστε να φθάσει αυτό το μοναδικό υλικό σε όλους τους Μελισσοουργίτες. Με την εκδήλωση αυτή αποδείξαμε ότι μπορεί να ξαναχτυπάμε και σε άλλους δρόμους, σε παιδικές εκδηλώσεις, μακριά από «αρπαχτές» και κακόγουστα «νεοδημοτικά» τραγούδια.

-Στις 8 Αυγούστου 2010 έγινε στον Καταρράκτη η 16η Παντζουμκερκιώτικη Συνδιάσκεψη, με θέμα «Βιώσιμη Ανάπτυξη στα Τζουμέρκα», με εισηγητές τον Καθηγητή Πανεπιστημίου κ. Λιούκα, εκ Θεσσαλονίκης, και τον πρόεδρο της Κοινότητας Ανάβρας Μαγνησίας κ. Τσουκαλά. Την ίδια μέρα και ώρα είχαμε στο χωριό τη Λαϊκή μας Συνέλευση και γι' αυτό δεν μπόρεσε να εκπροσωπηθεί και επισημώς το χωριό μας. Την Αδελφότητα εκπροσώπησαν οι Γιώργος Κ. Μαστρογιάννης και Ανδρέας Σπ. Ρίζος.

(Από το όμορφο περιοδικό «ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΟΙ» της ομώνυμης Αδελφότητας των Αθηνών)

Ε Π Ι Σ Τ Ο Λ Ε Σ Π Ο Υ Λ Α Β Α Μ Ε

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
Τ. ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ
ΚΟΝΙΤΣΑ
Κύριον Ανδρέα Ρίζον
Δντήν του περιοδικού “ΠΥΡΡΟΣ”
Αγαπητέ κ. Ρίζο,
 Εν πρώτοις εύχομαι ο Θεός να χαρίζει υγεία και μακροημέρευση σε σας και σ’ όλους τους δικούς σας κι ακόμη να σας δίδει δύναμη και αντοχή, για να μπορείτε, εκτός όλων των άλλων καθημερινών υποχρεώσεών σας, να ασχολείσθε και με την πνευματική δημιουργία.

Από τότε που πήρα το καθ’ όλα τέλειο περιοδικό σας “ΠΥΡΡΟΣ” (αριθ. φύλλου 49 - Ιανουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος 2010), στο οποίο μάλιστα δημοσιεύετε και την κριτική που έγραψε η κ. Βάντα Κουτσοκώστα για το βιβλίο μου “ΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ” τόμ. Α’ - γι’ αυτό ευχαριστώ και σας πολύ - και το τηλεφώνημά σας που ακολούθησε αργότερα, σήμερα μου δίνεται η ευκαιρία να το “ξομπλιάζω” καλά.

Τη λέξη ή πιο σωστά το ρήμα “ξομπλιάζω” σίγουρα θα το γνωρίζετε από τη γενετήριά σας, τότε που ήταν ζωντανή κοινωνία - γιατί τώρα τα χωριά μας ερήμωσαν από κόσμο και δεν τα έσωσε ούτε ο “Καποδιστριας”, αλλά ούτε και ο “Καλλικράτης”, ο αρχιτέκτονας του Παρθενώνα, θα μπορούσε να τα σώσει.

Εν πάση περιπτώσει, βρίσκω την ευκαιρία να σας αποστείλω τον Β΄ τόμο του βιβλίου μου “ΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ”, όπου, μεταξύ των άλλων, παραθέτω και ένα κεφάλαιο το λεξικό της ντοπιολαλιάς του Πατίγκου, που, λίγο-πολύ, ταιριάζει σ’ όλα τα χωριά της Ηπείρου μας και που από το πνευματικό της γάλα ήπιαμε, μεγαλώσαμε, ανδρωθήκαμε.

Πολύ απομακρύνθηκα από το θέμα, αλλά τόσα ερεθίσματα που μου έδωσε ο “ΠΥΡΡΟΣ” σας, πώς να συγκρατηθώ; Αν και ενδέχεται πάλι να ξεμακρύνω.

Το πνευματικό δημιουργήμά σας, το απλό και αφασίδωτο αυτό περιοδικό σας, όπως όλα στην Ήπειρο είναι έτσι, είναι πολύ προσεγμένο και επιμελημένο, υπεύθυνα επιλεγμένη κοινωνική, πολιτική, επιστημονική, λαογραφική, ιστορική και επίκαιρη ενημερωτική ύλη, αφορώσα κυρίως την Ήπειρο.

Ο τίτλος του “ΠΥΡΡΟΣ” πολύ πετυχημένος, όταν τον προφέρεις ή τον διαβάζεις, γεμίζει η καρδιά σου Ήπειρο.

Ο υπότιτλος “Δυναμική Επικοινωνία” όχι απλά να κυκλοφορεί, αλλά να δρα, ν’ ακούγεται, να φαίνεται.

Αμ και η φωτογραφία της “καποιητριώτισσας” της μάνας μας, πόσα μας λέει, πόσα μας θυμίζει! Καλά λένε, μια φωτογραφία χίλια λόγια! Βλέποντάς την, μπορείς να μη θυμηθείς τα λόγια, τους στίχους του Κωστή Παλαμά και τα λόγια του Άγγελου Τερζάκη;

(Για το θέμα αυτό έχω γράψει λίγες σκέψεις με τον τίτλο “Ηπειρώτισσες στον πόλεμο

1940-41, αν θα το βρω, θα το αποστείλω και είναι επίκαιρο το θέμα).

Στη δεύτερη σελίδα του, ωραία η ανοιχτή επιστολή του Δημήτρη Χρ. Βλαχοπάνου προς τον πρέσβη της Γερμανίας. Πώς άλλαξαν έτσι οι Γερμανοί, που πριν από τον πόλεμο θαύμαζαν την Ελλάδα, τον πολιτισμό της, την ιστορία της, μηδέ και αυτού του Χίτλερ του πρωταίτιου του πολέμου εξαιρουμένου, που θαύμαζε τον Έλληνα πρωταθλητή στον Μαραθώνιο δρόμο Λούη, πώς ξαφνικά άλλαξαν σκέψη κι έκαναν τόσες σφαγές και καταστροφές, τότε και τώρα να μας εμπαίζουν και να μας ειρωνεύονται κατά τον πιο χυδαίο τρόπο!

Ενδιαφέρουσες και οι ειδήσεις της 4ης σελίδς.

Για τα “ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΕΧΝΕΣ” της 3ης σελίδας, την οποία επιμελείται η ταλαντούχος συγγραφέας και “τσίτα” γράμματα Βάντα Κουτσοκώστα, δεν χωράει να προσθέσω κάτι, παρά μόνον να εξηγήσω τη σημασία της λέξεως της ντοπιολαλιάς μας “τσίτα”= πολλά, πάρα πολλά, για περισσότερα βλ. στο προαναφερθέν βιβλίο μου “ΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ”, τόμ. Β΄, σελ. 353.

Επιδή πάλι μακρυγόρησα, υποχρεώνομαι να σταματήσω και να συνεχίσω άλλη φορά τα σχόλιά μου, εάν και εφ’ όσον...

Πάντως η όλη σας προσπάθεια είναι καθ’ όλα επαινετική και αξίζει τον κόπο να συνεχίζετε και όσο περνάει ο χρόνος τόσο η αξία της ανεβαίνει. Συνεχίστε με αμείωτο ενδιαφέρον.

Με πολλήν εκτίμηση

Υ.Γ.: Αντί του δικού μου άρθρου “Οι Ηπειρώτισσες”, που δεν το βρήκα, σας στέλνω ένα άλλο γραπτό, γραμμένο από έναν συγχωριανό μου, τον Ιωάννη. Αghσ. Μητσιάδη, ο οποίος έλαβε μέρος στην πρώτη γραμμή μάχης του πολέμου 40-41, ήταν γενναίος πολεμιστής, ένας αφανής ήρωας. Ήταν αξιωματικός, απεστρατεύθη με τον βαθμό του ταξίαρχου και προσφάτως, Ιούλιος ε.ε., άφησε τον μάτιο τούτο κόσμο σε ηλικία 97 ετών.

Ο αείμνηστος Γ.Μ., λίγα χρόνια πριν, είχε την καλωσύνη να μου δώσει σε φωτοαντίγραφα, εν συντομία, τις εντυπώσεις του από τον πόλεμο του 40-41, γραμμένες από τον ίδιο, Τα στέλλω έτσι για την ιστορία, είναι επίκαιρο...

ΣΗΜΕΙΩΣΗ “ΠΥΡΡΟΥ”: *Ευχαριστούμε τον κ. Παπαϊωάννου για τα καλά του λόγια, που μας δίνουν δύναμη να συνεχίσουμε την εκδοτική μας προσπάθεια για το καλό της Ηπείρου και των Ηπειρωτών. Με χαρά μαθαίνουμε και τη δική του πνευματική δημιουργία και προσφορά στον τόπο μας. Τον ευχαριστούμε και για τα γραπτά του αείμνηστου Ιωάννη Μητσιάδη, τα οποία πράγματι είναι σημαντικά και επίκαιρα και γι’ αυτό τα δημοσιεύουμε στη σελίδα 14.*

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΕΡΟΜΝΗΜΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Προς το τέλος του Ιουλίου, στην Ιερομνήμη έγινε για πρώτη φορά φέτος γιορτή για τα παιδιά που ήταν στο χωριό. Η εκδήλωση έγινε στο Κοινотικό Κατάστημα του χωριού και στέφθηκε από απόλυτη επιτυχία. Τα παιδιά που ήταν πολλά διασκεδάσαν, αλλά μαζί τους ευχαριστήθηκαν και οι μεγάλοι βλέποντάς τα να περνούν τόσο καλά.

Στις 13 Αυγούστου 2010 το βράδυ έγινε η Γιορτή της Πίπας στην Ιερομνήμη, στο χώρο του σχολείου, με την ευθύνη της Αδελφότητας. Η παρουσία του κόσμου ήταν εντυπωσιακή και όλοι διασκεδάσαν μέχρι τις πρωινές ώρες.

Στις 16 Αυγούστου 2010 έγινε η Λαϊκή Συνέλευση στο Κοινотικό Κατάστημα παρουσία του Δημάρχου Άνω

Καλαμά κ. **Φάνη Στεργίου** και του πρώην Δημάρχου κ. **Σταύρου Βιρβίλη**, όπου συζητήθηκαν προβλήματα του χωριού.

Στις 17 Αυγούστου 2010 το πρωί έγινε η αιμοδοσία όπου συμπληρώθηκαν 14 φιάλες αίμα. Το απόγευμα της ίδιας μέρας έγινε το τρισάγιο στο άγαλμα του **Καπετάν Κρεμμύδα** και το βράδυ της ίδιας μέρας έγινε η καθιερωμένη συνεστίαση των χωριανών στο χώρο του σχολείου, όπως κάθε φορά. Η συμμετοχή του κόσμου για μια ακόμη φορά ήταν εντυπωσιακή και το Δ.Σ. της Αδελφότητας, το οποίο είχε την ευθύνη της διοργάνωσης, προσπάθησε να τους εξυπηρετήσει όλους με τον καλύτερο τρόπο.

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας

ΜΙΚΡΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ Η Π Ε Ι Ρ Ω Τ Ι Κ Α

Κρουστοπανήγυρη Κορμένου, Μουσικό φεστιβάλ Σκουληκαριάς, Μέτσοβο: Δημιουργικές Συναντήσεις 2010, Άπειρος γη, Αντάμωμα απόδημων Δήμου Σελλών, Ιτς Καλέ και αρχαίο θέατρο Δωδώνης για την Αυγουσιάτικη Πανσέληνο, Zero festival στη λίμνη Ζηρού, γιορτή λαδιού Πάργας, γιορτή κουλούρας Διοτραπιωτών Άρτας, γιορτή πατάτας στη Χρυσοβίτσα, γιορτή κρασιού Ζίτσας, Ανάβαση Ζαλόγγου 2010, Γύρος λίμνης Ιωαννίνων, μερικές από τις εκδηλώσεις που διοργάνωσαν, αυτό το καλοκαίρι, οι τοπικές αρχές και φορείς σε διάφορα μέρη της Ηπείρου και ανέδειξαν τον πολιτισμό, τα ήθη κι έθιμα,την ιδιαίτερη ιστορία, τα τοπικά προϊόντα, τον αθλητισμό και ανέδειξαν τουριστικά την περιοχή τους προσελκύοντας πλήθος κόσμου.

Την αγωνία τους για τα προβλήματα της Ηπείρου, μετέφεραν Ηπειρώτες μαθητές στις Επιτροπές της 15ης Συνόδου της «Βουλής των Εφήβων». Εκτός από τον πρόεδρο της Βουλής Φίλιππο Πετσάλνικο, τις συνεδριάσεις των Επιτροπών παρακολούθησαν ο πρώην πρόεδρος της Βουλής Απόστολος Κακλαμάνης, ο γενικός γραμματέας της Βουλής Θανάσης Παπαϊωάννου και ο γενικός γραμματέας του Ιδρύματος της Βουλής για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, καθηγητής Ευάγγελος Χρυσός.

ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

- Από το Νομό Ιωαννίνων: Ηλέκτρα Ζούμπα, Πολυξένη Οικονόμου, Λαμπρινή Τζορέλα και Πέτρος Σιούλης.
- Από το Νομό Άρτας: Βασιλική Τσιρώνη, Θωμάς Τσώλας, Θεοφάνης Βασιλάκης.
- Από το Νομό Θεσπρωτίας: Ελευθέριος Νάσιος.
- Από το Νομό Πρέβεζας: Δημοσθένης Σιαμέτης και Ελπίδα Μαργαρίτη

Στους δήμους θα πηγαίνει το 80% των προστίμων από την απαγόρευση του καπνίσματος. Με αυτόν τον τρόπο, σύμφωνα με το Υπουργείο Υγείας, δίνεται κίνητρο στους ΟΤΑ να επιβάλουν και να εισπράττουν τα σχετικά πρόστιμα που θα κυμαίνονται από 50 έως 100 ευρώ.

Η θάλασσα είναι η μόνη μου αγάπη γιατί έχει την όψη του ιδανικού και το όνομά της είναι ένα θαυμαστικό Έτσι αρχίζει το «Εγκώμιο της θάλασσας» ο Κώστας Καρυωτάκης. Ο ίδιος έκοψε το νήμα της ζωής του στα 32 του χρόνια στις 21 Ιουλίου 1928, σε μια πανέμορφη ακρογιαλιά της Πρέβεζας. Φέτος συμπληρώθηκαν 82 χρόνια από το θάνατό του.

Η Τρίπολη, η πόλη απ’ όπου κατάγεται τον τιμά με μια προτομή του, που φιλοτεχνήθηκε από τον γλύπτη Μ. Τόμπρα. Ένας δρόμος έχει τ’ όνομά του, και μια αναμνητική πλάκα είναι εντοιχισμένη στο σπίτι του (οδός Γορτυνίας). Πρόσφατα ανακαινίστηκε και στεγάζονται τιμητικά τα Γραφεία της Διοίκησης του νέου Πανεπιστήμιου Πελοποννήσου.

Από 2 έως 5 Δεκεμβρίου 2010, θα γίνει στον εκθεσιακό χώρο EXPO ATHENS στην Ανθούσα Αττικής το 1^ο Διεθνές Φεστιβάλ παραδοσιακών προϊόντων (Tradition & Nations).

ΕΛΕΝΗ ΓΚΟΓΚΟΥ

ΝΕΙΛΟΣ ΤΗΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΑΤΑ ΤΗΣ ΣΙΔΕΡΗΣ

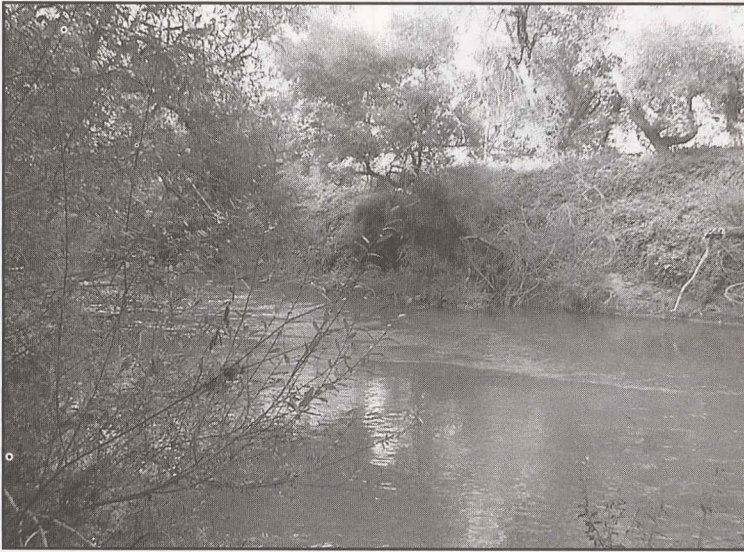
Έχει το νοηματικό βάθος της η λαϊκή ρήση «να το πάρει το ποτάμι», όταν μετανιωμένοι για τον τσακωμό και την ανταλλαγή αλληλοκατηγοριών δυο άνθρωποι δίνουν τόπο στην οργή και αποκαθιστούν ξανά τη φιλία τους. Το ποτάμι και το αλμυρό νερό πιστεύουν οι λαϊκοί άνθρωποι ότι καταπνίνουν και διασπούν κάθε κακό. Όταν, όμως, παραφορτώνεται με «κακά» ένα ποτάμι - όσο κι αν παραμένει βουβό - κλείνει μέσα του τα προβλήματα και τότε είναι που πρέπει να φοβόμαστε τα «βουβά ποτάμια».

Τέτοια είναι η περίπτωση του δικού μας Καλαμά, του Νείλου, όπως θέλω να τον αποκαλώ, της Θεσπρωτίας. Στην αρχαιότητα οι ποταμοί ήταν θεοί ή είχαν θείκη καταγωγή και γι’ αυτό τους λάτρευαν κιόλας. Ιστορικός και ζωογόνος παραμένει (;) ακόμα και ο αρχαίος μας Θύαμις. Τον αναμένουν σε όλον του τον ρου να τους δροσίσει, να τους αρδεύσει και να τους θρέψει όλος ο παράχθιος ζωικός και φυτικός κόσμος, κοιλάδες και κάμπου, δένδρα και περιβόλια, τα άγρια και τα ήμερα του βουνού και του κάμπου», πέστροφες και λαβράκια του γλυκού και τ’ αρμυρού νερού.

Είκοσι, όμως, τώρα χρόνια τον βρήκαμε σιωπηλό και ανεκτικό και τον μετatrέψαμε σε οχετό, αργοπεθαίνοντάς τον.

Ήμουν κι εγώ σ’ εκείνους τους παλαιούς μαχητικούς αγώνες (1986-88) των περί τον Θύαμιν οικοντών (=Τοάμηδων) Θεσπρωτών, αγώνες που φυλλορρόησαν με τα χρόνια και υπήρξαν συμβιβασμοί και ανοχές. Οι υπέρμαχοι τότε του βιολογικού καθαρισμού θα έπιναν, έλεγαν, σε ποτήρι τα επεξεργασμένα απόβλητα. Τόσο τέλειο θα ήταν το φιλτράρισμα! Καλύτερο κι από το μεταλλικό νερό «Ζαγόρι».

Σήμερα ή ίδια η Περιφερειάρχης της Ηπείρου μιλάει επίσημα για «διάρκες έγκλημα». Συστάθηκαν επίσημα Φορείς Διαχείρισης και Σύνδεσμοι Παρακαλάμιων Δήμων για «σωτηρία» αλλά και για «ανάπτυξη» της παραποτάμιας περιοχής, εδώ δε και ένα χρόνο συστήθηκε μια ελπιδοφόρα Κίνηση Ενεργών Πολιτών με τον ευοίωνο τίτλο «Καθρός Καλαμάς». Μέσα Αυγούστου διοργάνωσε Γενική Συνέλευση στο Μαζαράκι, παρωθώντας τους πολίτες σε δραστηριοποίηση γιατί «η απουσία και η απραξία μας εκτρέφει και αποθρασύνει τους περιβαλλοντικούς εγκληματίες και βιαστές του Καλαμά». Ακολούθησε φιλοφρόνως δεξίωση. Φοβάμαι

μήπως σε κάποια χρόνια θα κάνουμε μνημόσυνα για τον Καλαμά και θα μοιράζουμε κόλλυβα.

Τι με παρώθησε να ξαναγράψω γι’ αυτή την πονεμένη μας ιστορία; Καλεσμένος από φίλους της Σίδερης σ’ ένα πανηγύρι τους σε ειδυλλιακή παρόχθια περιοχή στα στενά προς τη Σκάλα, κάτω από πανύψηλα δασιά πλατάνια - χαρά Θεού πραγματικά - απολαμβάναμε τη δροσιά και τη ροή του Καλαμά. Μου διηγόταν παλιές ιστορίες για τα ψαρέματά τους με σουλιπά, τα μπάνια τους στο ποτάμι και το πέρασμά τους απέναντι. «Τώρα», μου πρόσθεσαν, «το κοπάδι των προβάτων ενός χωριανού τους, μετά τη βοσκή διψασμένο, πολλές φορές πλησιάζει να πει νερό στο ποτάμι, το μυρίζεται και τελικά τα πρόβατα δεν πίνουν νερό. Αναγκάστηκε, λοιπόν, ο κτηνοτρόφος να τους φτιάξει κορύτες και να κουβαλάει νερό από το χωριό». Το περιστατικό αυτό με ταρακούνησε. Γι’

αυτό και το παραθέτω στα τόσα πολλά που έχουν ειπωθεί και γραφεί για τον άτυχο Καλαμά.

Πέρα από τους γραφειοκρατικούς και «επίσημους» υπολογισμούς των ευαισθητών επιστημονικών οργάνων μέτρησης της μόλυνσης του ποταμού, που λένε ότι έχουν τοποθετηθεί κατά μήκος του ρου του, εγώ αποδέχομαι-ως ακριβέστερο και ασφαλέστερο-το βιολογικό αισθητήριο μέτρησης του κοπαδιού των προβάτων της Σίδερης. Τα αθώα πρόβατα λαβαίνουν τα μέτρα τους και δεν έχουν μιλά να μας το πούνε. Ή εμείς κάνουμε πως δεν καταλαβαίνουμε.

Αγναντεύω τον Καλαμά και εξομολογούμαι πως τον φοβάμαι πια. Δεν κατεβάζει μόνο «λιθάρια ριζιμιά, δέντρα ξεριζωμένα». Δεν φουσκώνει μόνο και ξεχειλίζει όλος θυμό και απειλές, αλλά, βουβοπόταμος καθώς είναι, «κρατά κρυμμένα μυστικά και ντοκουμέντα». Μήπως τυχόν μας επωάζει κάποια νέα απειλή, όποιες βιολογικές μεταλλάξεις, κανέναν καινούργιο ιό, ο δικός μας Νείλος; (Θεός φυλάξει)!

Τα κουδούνια, ωστόσο, και τα κυπριά των προβάτων της Σίδερης κρούουν τον μεγάλο κώδωνα κινδύνου. Η φύση έχει τα όριά της και τις δικλίδες της. Και εκδikeίται. Και τα κόκκινα λαμπάκια του συναγερμού νομίζω ότι έχουν ανάψει!

Θωμάς Γ. Σόρογκας
 Από την εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ ΤΩΝ ΦΙΛΙΑΤΩΝ»

ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚΗ Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ “ΚΑΘΑΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΣ”

Η Πανελλήνια Περιβαλλοντική Κίνηση Ενεργών Πολιτών “ΚΑΘΑΡΟΣ ΚΑΛΑΜΑΣ” (Π.Π.Κ.Ε.Π) την Τετάρτη 18 Αυγούστου 2010, το βράδυ, πραγματοποίησε τη δεύτερη Ετήσια Γενική Συνέλευσή της, στο χωριό Μαζαράκι του Δήμου Άνω Καλαμά, η πρώτη έγινε πέρυσι στον Βουτσάρά Δήμου Μολοσσών, που ομολογουμένως ήταν εντυπωσιακή από πλευράς προσέλευσης και συμμετοχής κόσμου και η οποία ανέδειξε για άλλη μια φορά το τεράστιο πρόβλημα του ποταμού Καλαμά.

Ο πρόεδρος της Κίνησης κ. Πάνος Παππάς από την Παλιουρή, μέσα στα στενά χρονικά όρια απολογισμού του, αναφέρθηκε στη δράση της Κίνησης, παρουσιάζοντας σημαντικά στοιχεία, αλλά και προτάσεις για τη ρύπανση και μόλυνση του ποταμού Καλαμά, ενώ τόνισε ότι είναι αναγκαία η ευαισθητοποίηση και η μαζική κινητοποίηση φορέων και πολιτών, προκειμένου να δοθεί επιτέλους οριστική λύση στο χρόνιο αυτό θέμα. Επίσης τόνισε την αναγκαιότητα στελέχωσης της Κίνησης με Κλιμάκια-Επιτροπές από τους ενδιαφερόμενους πολίτες των Παρακαλάμιων χωριών, ώστε να γίνει κίνημα η υπόθεση του Καλαμά, γιατί μόνο με την έντονη αγωνιστική πίεση θα έρθουν σημαντικές αποφάσεις, πράξεις και αποτελέσματα.

Ακολούθησαν σχολιασμοί, τοποθετήσεις και προτάσεις από τους πληθείς συνέδρους, που θα αξιολογήσει και θα ιεραρχήσει η Π.Π.Κ.Ε.Π. “Καθρός Καλαμάς”.

Υπήρξε μεγάλη συμμετοχή πολιτών και εκπροσώπων διαφόρων φορέων στη Συνέλευση, που εκ των πραγμάτων δείχνει το τεράστιο ενδιαφέρον των κατοίκων της περιοχής για το μέλλον του Καλαμά.

Να αναφέρουμε ότι παραβρέθηκαν μεταξύ άλλων Βουλευτές των Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας, ο Νομάρχης και Νομαρχιακοί Σύμβουλοι Ιωαννίνων, Δήμαρχοι και Δημοτικοί Σύμβουλοι Παρακαλάμιων Δήμων, διάφοροι φορείς Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας, αλλά και τοπικοί φορείς και πλήθος κόσμου.

Αξίζει να επισημάνουμε τη θερμή φιλοξενία των Μαζαρακιωτών και ιδιαίτερα την προσφορά του Πολιτιστικού Συλλόγου και του Σταύρου Ζηκόπουλου, που μερίμνησαν για τα κεράσματα και τον μπουφέ μετά το πέρας της Συνέλευσης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Διαπιστώσαμε, ότι ο Γιαννιώτικος τύπος, στο σύνολό του, δεν παρουσίασε την ουσία της Συνέλευσης στους αναγνώστες του. Κρίμα, γιατί θα μπορούσε να συμβάλει τα μέγιστα στη λύση του προβλήματος Καλαμά, αφού όλοι γνωρίζουμε ότι είναι θέμα πολιτικής βούλησης καθαρά.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΟΥΡΑΤΖΗΣ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΤΕΧΝΕΣ

Γράφει και
επιμελείται
η BANTA
ΚΟΥΤΣΟΚΩΣΤΑ

«ΕΝ ΣΥΓΚΡΕΛΛΩ...» - ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΝΤΑΟΥΛΑ

Έκδοση του Εκπολιτιστικού – Εξωραϊστικού Συλλόγου των Απανταχού Συγκρολλωτών Ευρυτανίας «Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»

«Ήταν ένα κομμάτι καλάμι, που μόλις ξεπέρναγε τη σπιθαμή. Σχιθοφασκισμένο μ' ένα σχοινί έτσι που να μη σκεπάζει τις εξή τρύπες του, κρατούσε κολημένο το σχισμένο στα δυο κομμάτι του. Ήταν στραπατσαρισμένο σαν τον ιδιοκτήτη του, που τον σκέβρωσαν οι αρρώστιες και τα βάσανα απ' τα 17 χρόνια φυλακής. Ήσυχο και νυσταλέο σαν παππούς, κοιμόταν πάντα στην ίδια θέση, μέσα στην τσέπη ενός πανιού κολημένου στον τοίχο, κι είχε συντροφιά μια ξεδιοντάρα χτένα, το μολύβι, τα παραπανίσια κουμπιά και τα καρούλια με τα ράμματα. Αυτό το καλάμι, ήταν η φλογέρα του Μπαρμπα-Κίτσου».

Δείγμα γραφής, το παραπάνω, μιας σειράς από διηγήματα και λαογραφικά κείμενα του συγγραφέα Γιώργου Κ. Νταουλά, τα οποία συνέλεξε και εξέδωσε στο βιβλίο «Εν Συγκρέλλω» ο Σύλλογος του χωριού του με έδρα την Αθήνα (Συγκρολλωτών Ευρυτανίας) φέροντας στο φως ήθη και έθιμα μιας άλλης εποχής, αλλά και μνήμες μιας σημαντικής ιστορικής περιόδου, όπως της κατοχής, της Αντίστασης, αλλά και των πρώτων χρόνων της μεταπολεμικής Ελλάδας, όταν η χώρα μας προσπαθούσε να ορθοποδήσει, ιστοροποιώντας εν μέσω δύσκολων κοινωνικοπολιτικών καταστάσεων και αναταραχών.

Πρόκειται για ένα βιβλίο, το οποίο δύσκολα θα βρει κανείς στα ράφια των βιβλιοπωλείων, ωστόσο όσοι είναι τυχεροί να το έχουν στα χέρια τους με περηφάνια θα το κρατήσουν στη βιβλιοθήκη τους. Και αυτό, γιατί μέσα από την ανάγνωση των 132 σελίδων του, θα νιώσουν τον παλμό και την ένταση μιας άλλης εποχής, τότε που οι άνθρωποι γινόταν ένα με τη γη και τη φύση, καθώς ζούσαν από αυτή και από αυτή εμπνέονταν σε κάθε έκφραση τέχνης και κατάθεση ψυχής. Όπως στη δημοτική μουσική και τα τραγούδια του τόπου τους, όπου ο λυρισμός και η υψηλή αισθητική συγκινούν μέχρι σήμερα, και θα συγκινούν στους αιώνες, ή στη λαϊκή αρχιτεκτονική όπου το ανθρώπινο χέρι συναγωνίστηκε επάξια την αχειροποίητη ομορφιά της φύσης και μας άφησε κληρονομιά μονότοξα και πολύτοξα γεφύρια διπλοτελεκητά, λιθοχτίστες λαϊκές κατοικίες και δώματα αρχοντικά, εκκλησιές, μοναστήρια και σκαλιστά καμπαναριά, μνημεία αρχιτεκτονικής τελειότητας και συμμετρίας ανυπολόγιστης αξίας. Και βεβαίως τα σπάνια και ιδιαίτερα «μνημεία» του ιδιωτικού λόγου, τις παραδόσεις του λαού, τους μύθους, τους θρύλους, τις παραλόγες, ήθη και έθιμα που σφράγισαν με τη δύναμη ξεχωριστούς τόπους και ανθρώπους.

Όλα αυτά, κόντρα στη λήθη και την αδιαφορία των καιρών, συνέλεξε στα πιο απόκρυφα φύλλα του νου και της ψυχής και κράτησε ως ακριβό φυλαχτό μέσα από τη σοφία μιας ζωής γεμάτης από κοινωνικούς αγώνες, ο συγγραφέας και με την ιδιαίτερη πένα του, με έμπνευση καθαρά λογοτεχνική, μας έδωσε άριστα κείμενα, τα οποία δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι αποτελούν μικρά πολύτιμα πετράδια λαογραφικής λογοτεχνίας.

Κάθε κείμενο μια ζωντανή αφήγηση με απέριπτη ομορφιά λόγου, γλώσσα λαγάρη με αρκετά στοιχεία ιδιωματικής γραφής της τοπικής διαλέκτου, εκείνης των Συγκρολλωτών, με χιούμορ, αυτοσαρκασμό και στωική διάθεση τόσο όση χρειαζόταν για να τονιστούν τα κωμικά στοιχεία, χωρίς να απειμπολείται ο λυρισμός, η γλαφυρότητα, η αυθόρμητη συγκίνηση, όταν το τραγικό δεν παραμένει μονάχα στο γκρίζο φόντο του περιβάλλοντα χώρου, αλλά έρχεται μπροστά στη σκηνή, είναι το κύριο δρώμενο, αγγίζει ψυχές και ανθρώπους που υποφέρουν. Παρών και ο συγγραφέας, μνητής και μύστης, παθών και συμπάσχων, δεν αποκωδικοποιεί, ούτε ταξινομεί ή παραθέτει απλώς γεγονότα και καταστάσεις. Εισέρχεται στα απόκρημνα μονοπάτια της ανθρώπινης ύπαρξης, ψυχογραφεί, κατανοεί, αφουγκράζεται και συνοδοιπορεί μαζί της σε δύσκολους καιρούς τότε που ο παιδεμός και τα βάσανα του λαού δεν είχαν τελειωμό.

Σημαντικό ρόλο δίνει ο συγγραφέας στα πρόσωπα, καθώς σμιλεύει με τον δικό του αποκαλυπτικό λόγο, αλλά και αφήνει να διαφανούν μέσα από τον αυθόρμητο, βιωματικό δικό τους, χαρακτηριστές αυθεντικούς, γήινους, με γνήσια ψυχή και συναίσθημα, με πάθος και λάβη, αλλά και με λαϊκή σοφία, εξυπνάδα, εγρήγορση και ετοιμότητα, ώστε να μπορούν να ελίσσονται και να μεγαλουργούν σε κάθε εποχή.

Τα 25 κείμενα του Γεωργίου Κ. Νταουλά, σπαράγματα της ψυχής του Καρπενησιώτικου λαού και αποστάγματα λαϊκής σοφίας, σπάνια κομμάτια μνήμης ανεξήγηλα στο χρόνο, ικανοποιούν κάθε αναγνώστη εραστή της λαογραφίας, της παράδοσης και της ιστορικής μνήμης και αγγίζουν βαθιά όσους έχουν αφήσει πίσω σε κάποια γωνιά της ελληνικής υπαίθρου ένα κομμάτι από τη ζωή τους.

Μπορεί να είναι τα «Χαμένα κειμήλια» που θα τον συγκινήσουν, «Ο εκκλησιασμός στον Αϊ-Νικόλαο», ίσως, ή «Η ξυλοφωτιά», «Το τσαγκλάνι», «Ο μαύρος χάρος» (από το α' μέρος του βιβλίου - ΘΥΜΗΣΕΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΧΑΡΙΟΥ ΜΟΥ), αν όμως είναι κάποιοι από αυτούς που έζησαν ή άκουσαν απ' τους μεγαλύτερους για τα μαύρα χρόνια της κατοχής και εκείνα της Εθνικής Αντίστασης, τότε θα σταθεί με δέος μπροστά στην «Εξομολόγηση του πατέρα», τις «Θύμησης από την κατοχή», την «Ιστορία ενός καλαμιού», τη «Νάρκα» (από το β' μέρος - ΚΑΤΟΧΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ).

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΟΥΤΣΟΣ: Διπλή ανάγνωση του... «Διπλού βιβλίου»

Αναλυτική διείσδυση στο τελευταίο βιβλίο

του αείμνηστου Ηπειρώτη λογοτέχνη Δημήτρη Χατζή

Το πλούσιο έργο του Γιαννιώτη δημιουργού Δημήτρη Χατζή πολλοί το γνώρισαν, το διάβασαν, το μελέτησαν και έγραψαν γι' αυτό. Όπως, όμως, το προσέγγισε και το ανέλυσε ο συμπατριώτης του (Ελληνικό Ιωαννίνων) καθηγητής Κοινωνικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Παναγιώτης Νούτσος και το ανέδειξε μέσα από τις σελίδες του σχετικά πρόσφατα εκδοθέντος βιβλίου του «Δημήτρη Χατζή-Το διπλό βιβλίο», κανένας δεν το έχει πλησιάσει.

Πρώτον, γιατί ο κ. Νούτσος είναι ειδήμων όσον αφορά στην εμβάθυνση και λεπτομερή ανάλυση και τεκμηρίωση παρόμοιων θεμάτων.

Δεύτερον, γιατί μελέτησε το σύγγραμμα σε βάθος, συγκεντρώνοντας και μελετώντας δεκάδες βιβλία, δημοσιεύματα, κριτικές και στοιχεία που συγκέντρωσε με υπομονή και

επιμονή στην ημεδαπή και αλλοδαπή, εκεί όπου για μεγάλο διάστημα έζησε ο Χατζής κατά τα μαρτυρικά «πέτρινα χρόνια» και

Τρίτον, γιατί αγάπησε με αγάπη το έργο, τον δημιουργό και τους πρωταγωνιστές του, πραγματευόμενος και εμβαθύνοντας στο «σημείον» και στο «σημαινόμενον» στο κορυφαίο έργο του συγγραφέα που σφράγισε τη λογοτεχνική δημιουργία του.

Μέσα από τις σελίδες του βιβλίου του ο Π. Νούτσος σκιαγραφεί και παρουσιάζει αβίαστα και αδέκαστα την προσωπικότητα του Χατζή, όπως αυτή συγκροτείται και αναδύεται μέσα από το κοινωνικοπολιτικό περιβάλλον, στο οποίο έζησε από τα χρόνια του Μεταξά, την Κατοχή, τον εμφυλιοπολεμικό σπαρταγμό, την αναγκαστική φυγή και τη ζωή του σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, το τότε λεγόμενο και «σι-

ΒΑΓΓΕΛΗ ΚΟΥΤΑ: Μια χαραμάδα φως

Μυθιστόρημα - Εκδόσεις Ψυχογιός

Ο πεζογράφος δοκιμάζεται στην κοινή ανθρώπινη εμπειρία. Κυρίως στις κορυφώσεις της που είναι - άκρως σχηματικά - η γέννηση, ο έρωτας, ο θάνατος. Δυσκολότερη είναι η εμπλοκή του με τις αποκλίνουσες σκοτεινές μεριές του έρωτα.

Ο Κούτας στο νέο μυθιστόρημά του διέρχεται επιτυχώς τα μεγάλα της ζωής, επικεντρώνεται μάλιστα σε μια από τις απεχθέστερες ερωτικές της όψεις, τον βιασμό ανηλίκου.

Πείθεται, όμως, ο αναγνώστης ότι δεν υπήρχε περίπτωση να γίνουν και κυρίως να γραφούν αλλιώς τα πράγματα. Οδηγεί ο συγγραφέας τον αναγνώστη με σίγουρο χέρι σ' αυτήν την εκδοχή της ζωής.

Να ειπωθεί εξ αρχής ότι οι ήρωες του Κούτα είναι ανάγλυφοι. Ο αναγνώστης αθέλητα τους στήνει στα πόδια τους, τόσο εναργείς είναι. Ιδιαίτερως οι ήρωες του πρώτου μέρους, με κορυφαία τη μάνα, έχουν τη σφραγίδα κάποιας αρχετυπικότητας, μιας ζωώδους αυθεντικότητας. Αυτό που κινεί τη βασική ηρωίδα είναι το ερωτικό της πάθος ή επικικέστερα η ασυγκράτητη τάση της για ερωτική πλήρωση. Τυπική εκπρόσωπος του κοινού τόπου, που λέει ότι οι γυναίκες όλα μπορούν να τα γκεμίσουν χάριν του έρωτα. Κανένα τίμημα - ούτε η τρέλα της παρούσης ηρωίδας - δεν μπορεί να τις αναστείλει.

Ο εραστής είναι έξοχα ζωγραφισμένος. Το κατ' επιφασή δυνατό αρσενικό που κυριαρχεί σε ποικιλοτρόπως υποσιτισμένες κοινωνίες και τα ποδοπατεί όλα στο διάβα του. Ίσως η πιο σπαραχτική φιγούρα να είναι ο σύζυγος, ένας λειψός, αθώος άνθρωπος, ο αντίποδας του εραστή.

Χρειαζόταν κάποιοι - η γυναίκα του εν προκειμένω - να έχει ψυχικές υποδοχές συμπτώσεις, αγάπης και ποιητικότητας, για να δώσει λάμψη με το βλέμμα της σ' αυτόν τον άνθρωπο, όπως το εδικαιούτο. Αλλά πού να βρεθούν αυτά σε μια φοβισμένη κοινωνία;

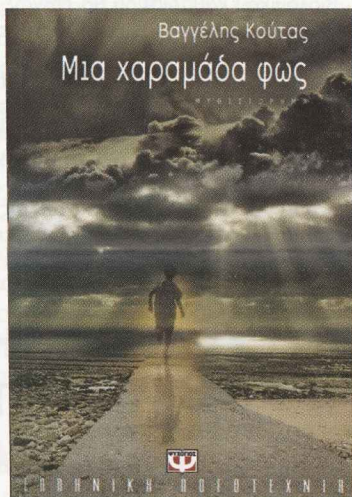
Αλλά και οι δεύτεροι ήρωες, ο παπάς, ο καντηλανάφτης, ο δειλός και αριβίστας διευθυντής του ορφανοτροφείου, είναι σκισαρισμένοι αδρομερώς, ακριβώς με τις πινελιές που χρειάζονται.

Ο συγγραφέας αποδεικνύεται δεινός γνώστης των υπογείων της ανθρώπινης ψυχής. Κορυφαία στιγμή του βιβλίου, που εύκολα θα μπορούσε να γίνει καρικατούρα, να ευτελιστεί, είναι η σκηνή του βιασμού. Την ακολουθεί από λέξη σε λέξη, από φράση σε φράση, με ζοφερή αγωνία.

Μια άλλη στιγμή που ξεχώρισε είναι το γράμμα του παιδιού στη μάνα του. Σπαραχτική παιδική αθωότητα.

Εντύπωση κάνει γενικότερα η λιτή αρχιτεκτονική, η γλωσσική απλότητα και καθαρότητα και η οικονομία του βιβλίου.

Σωτήρης Δημητρίου

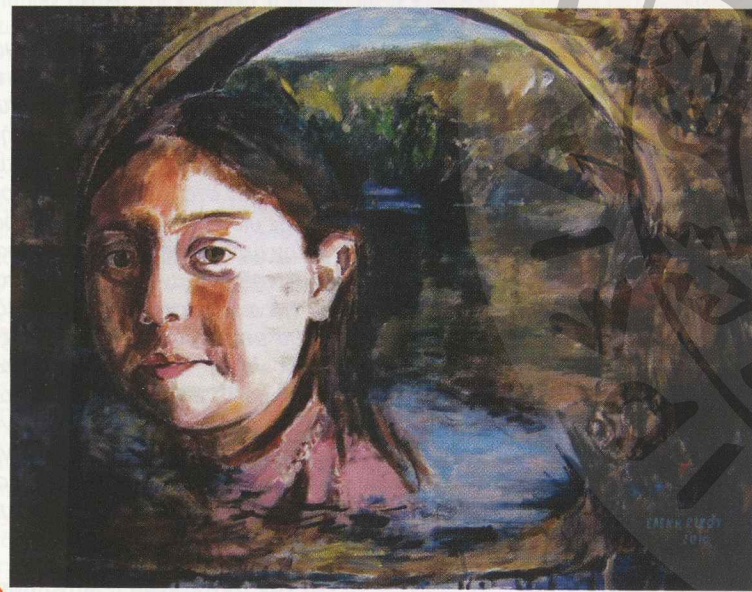
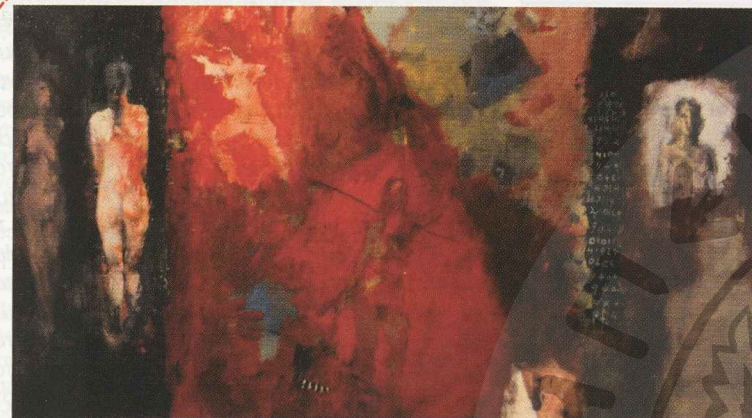
δηρούν παραπέτασμα», τις παλινδρομήσεις των ηγεσιών του ΚΚΕ, την επιστροφή του στη γενέθλια γη και τη μεταπολιτευτική περίοδο.

Με καταπληκτική μεθοδολογία, εμπειριστικώς κριτική ανάλυση και φιλοσοφική διάθεση, ο κ. Νούτσος κωδικοποιεί και ιεραρχεί τα κείμενα, τις σκέψεις, τα ερεθίσματα και τις εμπειρίες του Δ. Χατζή, όπως αυτές πηγάζουν μέσα από τα γραπτά του, τις αναφορές, τα πρόσωπα, τις ιδέες, τις καταστάσεις, τα βιώματα, τις αντιπαραθέσεις, τις συγκρούσεις. Και μας παρουσιάζει τον συγγραφέα-δημιουργό του «Διπλού βιβλίου» όπως ποτέ δεν διαβάσαμε έως τώρα: ως λογοτέχνη, ιστορικό της λογοτεχνίας και πολιτικό διανοούμενο.

Η προσέγγιση, καλά μελετημένη και προσεγμένη, επιστημονικά τεκμηριωμένη και φιλοσοφικά διανθισμένη, τιμά και τους δυο Ηπειρώτες δημιουργούς. Και κάνει περήφανους τους συμπατριώτες τους, την πανεπιστημιακή και ακαδημαϊκή κοινότητα, τους ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών, τους βιβλιόφιλους.

Το υπέροχο επιστημονικό-φιλολογικό-φιλοσοφικό πόνημα του κ. Π. Νούτσου για το «Διπλό βιβλίο» του Δ. Χατζή κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα», οι οποίες ευγενώς μου το διέδωσαν. Ευχόμαστε να είναι καλοτάξιδο, όπως άλλωστε με το παραπάνω το αξίζει, αφού τέτοια λογοτεχνικά κοσμήματα σπανίως βλέπουν το φως της δημοσιότητας.

Χαράλαμπος Γαλιάνδρας Αρτινός

ΡΗΓΑ-ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΚΟΥΤΕΛΑ:

«Δεν θέλω να πάω στον Παράδεισο»

(Μυθιστόρημα)

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ, Αθήνα 2010.

Ο Άρης και η Βάλια, ταιριαστό και σφοδρά ερωτευμένο νεαρό ζευγάρι, κατέληξαν στο τελικό και μεγαλεπήβολο σχέδιο οικοδόμησης του επίγειου Παραδείσου τους. Πρόθυμο ήταν το πνεύμα τους και έτοιμα τα γνήσια, τα ονειρώδη, τα ευλογημένα υλικά για να τον κτίσουν.

Όμως, ο χήρος Στρατηγός πατέρας της Βάλιας, άλλα σχέδια είχε για το μονάκριβο παιδί του. Εγwisτής, αυστηρός και ξεροκέφαλος, όπως ήταν, δεν μπορούσε να συμβιβαστεί με την ιδέα, ότι η όμορφη, καλοαναθρεμμένη, άρτια μορφωμένη και υψηλής κοινωνικής στάθμης κόρη του, θα παντρευόταν έναν άγνωστο πτυχιούχο μαθηματικό, ταπεινής καταγωγής. Έδωσε από το σπίτι του «πυξέλας» τον Άρη όταν πήγε να τον γνωρίσει και να επιστημοποιήσει τη στενή και σοβαρή σχέση που είχε συνάψει με τη Βάλια!

Η συμπεριφορά του Στρατηγού ήταν τόσο σκαίη και αγενής που δεν άφηνε καμιά ελπίδα στον Άρη ότι θα έκτιζαν μαζί με τη Βάλια τον Παράδεισό τους. Ούτε η μαθηματική θεωρία των πιθανοτήτων, την οποία χρησιμοποίησε ως ειδικός, του έδινε έστω και ίχνος αισιοδοξίας. Όλα γκεμίστηκαν μέσα του... Το ίδιο και στη Βάλια, «ο κατ' οίκον περιορισμός» της οποίας ήταν έκτοτε αυστηρότατος!...

Όταν κάποτε «ξεκλέφτηκε» και βρέθηκε στο δωμάτιο του Άρη, η απελπισία τους εξουθένωσε!... Ονειρεύονταν τον Παράδεισό τους να γκεμίζεται. Μέσα σ' αυτόν τον εφιάλη ο Άρης έπεισε τη Βάλια να εγκαταλείψουν τον επίγειο κόσμο, για να βρίσκονται μαζί αιώνια στον ουράνιο Παράδεισο. Αυτοκτόνησαν!... Όμως, στα κιτάπια του προθαλάμου του άλλου κόσμου, ο Άρης βρέθηκε χρεωμένος με δυο ασυνήχρητα αμαρτήματα: Με την αυτοκτονία τη δική του και την ηθική αυτοουργία στην αυτοκτονία της Βάλιας. Η ποινή ήταν βαρύτατη. Οδηγήθηκε στην πτέρυγα των κολασμένων, στο τυρ το

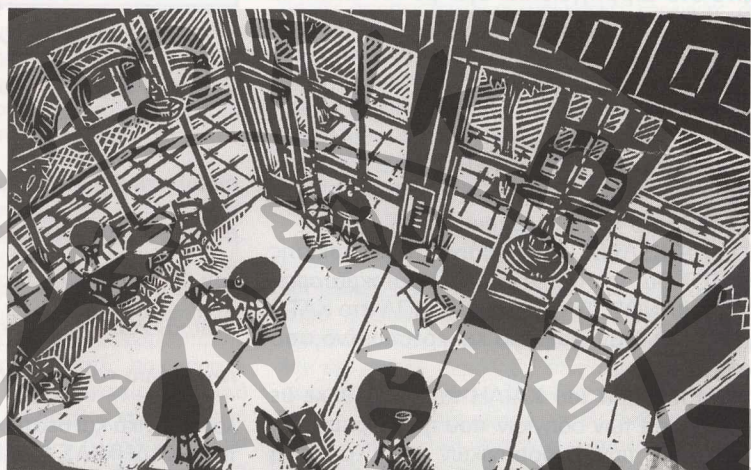
εξώτερο, στην Κόλαση, στον τόπο της ξεραϊλας, των κοχλαζόντων καζανιών και των σιχαμερών και αποπνικτικών βορβόρων, ενώ η Βάλια στη «Γη της Επαγγελίας», στον Παράδεισο, «εν σκηναίς δικαίων». Ο χωρισμός τους θα διαρκούσε, τουλάχιστο, ως τη Δευτέρα Παρουσία!... Ο κλαυθμοί και οι οδυρμοί της Βάλιας οι ουρανομήκεις κραυγές και η ρητή δήλωσή της: «δεν θέλω να πάω στον Παράδεισο», δεν έπιασαν τόπο... Εκεί δε σβήνονται οι ποινές.

Τη «ζωή χαρισμένη» που πέρασε η Βάλια στον Παράδεισο, αλλά κυρίως τα φρικώδη μαρτύρια και τις «διασολιές» του Άρη στην Κόλαση, που προσομοιάζει με την κόλαση που ζούμε εδώ στη γη, μας τα διηγείται, μέσω των ηρώων του, γλαφυρότατα και παραστατικότατα, με αριστοτεχνική πλοκή, με καθαρότατο ελληνικό λόγο και με αξεπέραστη λογοτεχνική δεινότητα και μαεστρία ο εκλεκτός Τζουερκιώτης (από τα Θεοδώριανα) Συγγραφέας του Μυθιστορήματος Ρήγας -Γιώργος Σκούτελας.

Με κατέπληξαν ιδιαίτερα οι βαθιές και πλατιές γνώσεις του Συγγραφέα, η ευρηματική σάτιρα και η λεπτή ειρωνεία, ο πετυχημένος αυτοσαρκασμός και το ανελέητο «αυτομαστίγωμα» των ηρώων του, καθώς και το στέρεο φιλοσοφικό υπόβαθρό του!

Και όπως κάθε αξιόλογο κλασικό δράμα, κάθε σπουδαία τραγωδία που διδάσκει και παιδαγωγεί με παθήματα, έτσι και το Μυθιστόρημα «Δεν θέλω να πάω στον Παράδεισο» οδηγεί τελικά τον αναγνώστη του στην «κάθαρση δι' ελέου και φόβου». Διαβάστε το για να απολαύσετε αυτή την «κάθαρση», αυτή τη δικαίωση!

Χρήστος Αρ. Παπακίτσος

Τρεις όμορφες προσκλήσεις καλλιτεχνών έφτασαν πρόσφατα στα γραφεία μας και αφόρουναν αντίστοιχες εκθέσεις των έργων τους στην Αθήνα. Πρόκειται για τους:

Πάνω αριστερά, Μάκη Βάγια, ο οποίος διοργάνωσε στην Γκαλερί "Χρυσόθεμις" στο Χαλάνδρι έκθεση ζωγραφικής, στην οποία μίλησε για το έργο του ο ζωγράφος Σπύρος Κουρσάρης.

Στην ίδια Γκαλερί έγινε η έκθεση ζωγραφικής της Ελένης Ρίζου, με τίτλο "Μορφές στη Φύση" (κάτω αριστερά). Και ο γλύπτης - χαρακτήρας Δημήτρης Τσιρογιάννης (δεξιά) παρουσίασε έργα του στην Αίθουσα Τέχνης "Γαβράς" στην Αθήνα.

Ευχόμαστε και στους τρεις αγαπητούς καλλιτέχνες να είναι πάντα καλά και να μας χαρίζουν τις όμορφες δημιουργίες τους.

ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟ ΤΟΥ Α' ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΑΓΓΕΛΟ ΤΕΡΖΑΚΗ

Του ΙΩΑΝΝΗ ΜΗΤΣΙΑΔΗ†

1. Στο τέλος του 1940 και στις αρχές του 1941, οι χειμερινές επιχειρήσεις πήραν δραματικό χαρακτήρα από τη μεταβολή του καιρού. Σε ολόκληρο το μέτωπο η φοβερή χιονοθύελλα με δριμύτατο ψύχος νέκρωσε κάθε προσπάθεια και αύξησε τις απώλειες από τα κρυοπαγήματα. Τα μολάκια από την παγωνιά και την πείνα ψόφαιναν και σταμάτησαν οι μεταφορές τροφίμων και πυρομαχικών στους μαχητές, που ήταν στα βορειοηπειρωτικά υψίπεδα. Για βοήθεια κινητοποιήθηκαν οι εφεδρείες των μετόπισθεν με όλα τα υπάρχοντα μέσα. Εχρησιμοποιήθηκαν και οι κάτοικοι των Ελληνικών χωριών, για τη μεταφορά εφοδίων και ζωοτροφών για τα μολάκια.

2. Η II Μεραρχία είχε τον τομέα δεξιά του ποταμού ΔΡΙΝΟΥ στην οροσειρά ΝΕΜΕΡΤΣΙΚΑ μέχρι το χωριό ΧΟΡΜΟΒΟ. Οι Ιταλοί κρατούσαν το χωριό ΛΕΚΛΙ και τα υψώματα πέραν του ΓΚΟΛΙΚΟ. Είχαν οργανώσει ισχυρή άμυνα με συρματοπλέγματα, χαρακώματα με πολυβόλα και βαρύ οπλισμό, από την απέναντι πλευρά που είναι το ΤΕΠΕΛΕΝΙ. Διά την εξουδετέρωση των ισχυρών αμυντικών έργων των Ιταλών ο ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ διέθεσε πολλές πυροβολαρχίες και την πυροβολαρχία 37 χιλ. του ΧΑΪΛΗ, με ισχυρά διατηρητικά βλήματα. Για τα βλήματα αυτά βρήκε δυσκολία και ζήτησε τη βοήθειά μου. Τηλεφωνικά δεν μπόρεσα να καταλάβω το πρόβλημα και ο ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ αποφάσισε να πάμε επί τόπου. Τη δεύτερη μέρα των Χριστουγέννων πήγαμε στο Στρατηγείο της II Μεραρχίας, που ήταν στο χωριό ΔΟΞΑΤΙ στις υπώρειες της οροσειράς ΝΕΜΕΡΤΣΙΚΑ. Μαζί μας ως συνοδός ήρθε ένας νέος Δεκανέας. Εκεί μας περιμέναν ο Αρχηγός Πυρ/κού της Μεραρχίας Συν/χης ΜΑΝΤΑΣ ΧΡ. και ο υπολόγος ΧΑΪΛΗΣ Κ. Ο ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ έμεινε στο Στρατηγείο και εγώ με τον Δεκανέα μπήκαμε σε ένα ρυμουλκό του ΧΑΪΛΗ και μαζί του πήγαμε στην Πυροβολαρχία, που ήταν στο χωριό ΚΑΤΩ ΛΑΜΠΟΒΟ. Στο χωριό αυτό γεννήθηκαν τα ξαδέρφια ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΖΑΠΠΑΣ (1800-1865) και ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΠΠΑΣ (1812-1892) ΕΘΝΙΚΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ. Το ΖΑΠΠΕΙΟ στην Αθήνα το έκτισε ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΠΠΑΣ από το 1874 μέχρι το 1888.

3. Στο ΠΑΝΩ ΛΑΜΠΟΒΟ υπάρχει η εκκλησία της ΘΕΟΤΟΚΟΥ, την οποία έκτισε ο Αυτοκράτορας ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ. Το σπίτι των ΖΑΠΠΑ στο ΚΑΤΩ ΛΑΜΠΟΒΟ ήταν διώροφο και ερειπωμένο από την εγκατάλειψή.

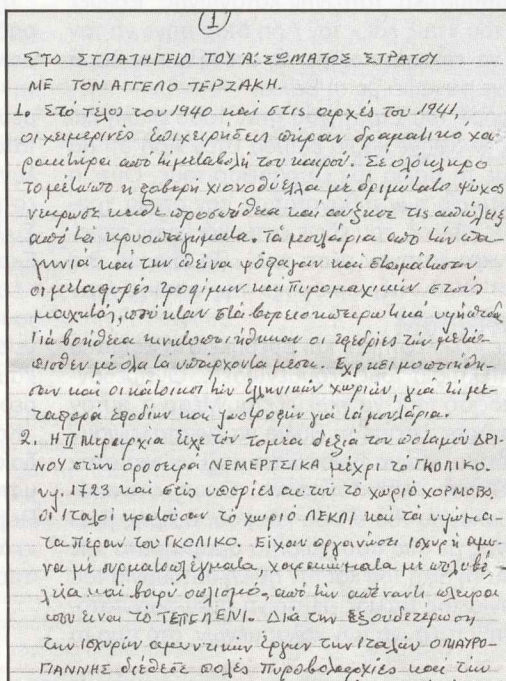
4. Το πρόβλημα του ΧΑΪΛΗ τακτοποιήθηκε με την ερμηνεία των οδηγιών που ήταν γραμμένες στα κιβώτια των πυρομαχικών στη Γερμανική γλώσσα, από το εργοστάσιο κατασκευής.

5. Ο ΧΑΪΛΗΣ έμεινε ικανοποιημένος με μας περιποιήθηκε πάρα πολύ με κονιάκ, με κρασί και καλό φαγητό. Έτσι μας δόθηκε η ευκαιρία να γνωριστούμε με τον καινούργιο Δεκανέα, που το όνομά του ήταν ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ. Μας είπε ότι είχε τελειώσει τη ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ήταν νομικός σύμβουλος σε επιχειρήσεις. Το χόμπι του ήταν να γράφει πεζογραφήματα και λογοτεχνικά κείμενα στις εφημερίδες και στα περιοδικά, με ταυτόχρονη θεατρική κριτική. Είχε αρχίσει να γράφει και θεατρικά έργα. Ήταν ψηλό παιδί με ευγενικούς τρόπους. Είχε ευχέρεια στη διήγηση και ευχάριστος στην παρέα. Με τα γερμανικά του βοήθησε στην ερμηνεία των οδηγιών που είχαν τα κιβώτια των πυρομαχικών. Αργότερα έγραψε την ιστορία του Ελληνοϊταλικού πολέμου, με τίτλο ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΟΠΟΙΙΑ 1940-1941.

6. Για το πλούσιο πεζογραφικό του έργο και τα

Πορεία Ελλήνων στρατιωτών μέσα στο χιόνι. Οι αντίξοες καιρικές συνθήκες προξένησαν στον Ελληνικό Στρατό πολύ μεγάλες φθορές.

Η πρώτη σελίδα των χειρογράφων του αγίου Ιωάννη Αγρη. Μητσιαδής, από το Πάπιγκο, ο οποίος πολέμησε ως αξιωματικός στην πρώτη γραμμή του πολέμου το 1940. Έφτασε στα γραφεία μας από τον αγαπητό φίλο του "ΠΥΡΡΟΥ" Ιωάννη Παπαϊωάννου. Ο Ιωάννης Μητσιαδής απεβίωσε τον Ιούλιο του 2010, σε ηλικία 97 ετών.

λογοτεχνικά και θεατρικά του έργα εξελέγη μέλος της ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ.

7. Στο βιβλίο ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ της Α' τάξης του Γυμνασίου στη σελίδα 63 περιλαμβάνεται ένα κείμενο του ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ με τίτλο "Ο Γεροταγματάρχης", παρμένο από το βιβλίο του "ΑΠΡΙΛΗΣ". Σ' αυτό περιγράφει τον Βαλ/χ/η ΔΗΜ. ΚΩΣΤΑΚΗ. Είναι εύκολο να το διαβάσετε στο σχολικό βιβλίο και να το χαρίτε.

8. Στο ίδιο βιβλίο του "ΑΠΡΙΛΗΣ" και στις σελίδες 132 μέχρι 137 περιγράφει τον Γερουσινοταγματάρχη ΠΑΝ. ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗ, Αρχηγό Πυρ/κού του Α' Σώματος Στρατού. Εγώ διάλεξα ένα περιστατικό από τη σελίδα 136 και σας το αντιγράφω: "Την Κυριακή τούτη ο Αρχηγός είχε έρθει να στρωθεί ήσυχα-ήσυχα στο γραφείο. Δούλευε. Ο ακόλουθός του, εγώ, κάπι γραφείς από τη Διεκπεραίωση και τη Γεωγραφική Υπηρεσία, στεκόμασταν στο διάδρομο και κοβεντιάσαμε καπνίζοντας. Ξάφνου σημαίνει η καμπανίτσα της εκκλησίας, ψηλά στο βραχοβούνι η σάλπιγγα δίνει το σύνθημα του συναγερμού. Μείναμε στις

θέσεις μας, βέβαιον πως τ' αεροπλάνα θα περάσουν δίχως να μας ενοχλήσουν. Ακούγαμε κιόλας το βούισμα να ζυγώνει από τη μεριά του Αργυροκάστρου. Στον ατλαζωτό ουρανό, τα μάτια μας ψάχνανε με περιέργεια να ξεχωρίσουν τα γνωρίμα άσπρα σημάδια να τα χαζέψουν.

Μονομιάς βρόντος τρομερός συγκλονίζει το χωριό. Κοιπαχτήκαμε ξαφνιασμένοι. Δεύτερος κοντινότερος. Τ' αντιαεροπορικό μας, ψηλά από το κορφοβούνι, βιάθηκε να γανυλίζει κατά τον ουρανό με το μακρύ του λαιμό τετνωμένο. Και τότε ένας σματάς καταχθόνιος αρχίζει ν' ακούγεται πάνω, κάτω, γύρω, παντού. Τ' αεροπλάνα ρίχνουν, οι μπόμπες σκάνε, τ' αντιαεροπορικό μανι'ζει, οι γραφείς χύνονται κουρουβαλώντας στη σκάλα, ανάκατα, να κατέβουν στην αυλή για να χωθούν στα ορύγματα, ο ανθυπολοχαγός της Διεκπεραίωσης πρώτος και καλλίτερος ανάμεσά τους, πανιασμένος. Σε δυο δευτερόλεπτα μέσα, είχαμε απομείνει στο διάδρομο ολομόναχοι, ο ακόλουθος Δεκανέας κι εγώ. Έτρεμε συθέμελα το παλιόσπιτο, τα τζαμικάκια κουδούνιζαν. Οι αξιωματικοί, βρίσκοντας πως η επαγγελματική αξιοπρέπεια είχε κι αυτή τα όριά της, είχανε κατέβει κιόλας στα ορύγματα, όπου τους κάνανε με τον πρεπούμενο σεβασμό τόπο οι φαντάροι. Οι δυο τελευταίοι εμείς κοιπαχτήκαμε. Περπατώντας ανάλαφρα, σαν τις γάτες, είχαμε ζυγώσει στο κεφαλόσκαλο, έτοιμοι να ροβλήσουμε με τη σειρά μας. Όμως - να πάρει ο δαίμονας! Το πορτόφυλλο του γραφείου ήταν ανοιχτό. Κοιτάξαμε μέσα. Καθισμένος στη θέση του ο Αρχηγός, με το μολύβι στο χέρι, δεν είχε σαλέψει ούτε τρίχα. Μονάχα το κεφάλι του είχε γυρίσει λοξά, κατά το παράθυρο, και κοιτάζε έξω, τις σκεπές των σπιτιών αφαιρέμενος. Η μουσική αυτή φανταίνεται τον εμπόδιζε να συγκεντρωθεί όσο θα ήθελε. Με την υπομονή της ακλόνητης αταραξίας καρτερούσε πότε θα πάψει το πανηγύρι για να συνεχίσει τη δουλειά του.

Να κατέβουμε; Τώρα πια ήταν αδύνατο. Σταματημένοι ξεροβόδεξα στην πόρτα και κοιτάζοντας το γέρικο Λιοντάρι καταπρόσωπο, με τ' αποβλακωμένα μας μάτια στεκόμασταν σε στάση προσοχής, ενώ το πάτωμα κάτω από τα πόδια μας χόρευε και το αίμα αναρουφιόταν στα μάγουλά μας. Πρέπει να παρουσιάσαμε μια πετυχημένη γελοιογραφία της υπακοής την ώρα κείνη ο ακόλουθος και γω. Ο Αρχηγός σε τούτο τ' αναμεταξύ δεν μας έβλεπε καθόλου, έμενε αφαιρεμένος να κοιτάζει έξω, τις σκεπές. Θα μπορούσαμε θαρρώ να ξεγλιστρήσουμε δίχως να μας πάρει μυρωδιά πως πάμε να κρυφτούμε μαζί με τους άλλους. Όμως δεν το κάναμε. Μείναμε εκεί με το κεφάλι αδειανό, δαρμένοι, να τον κοιτάζουμε, νιώθοντας πάνω μας να βαραίνει περισσότερο κι από την αίσθηση της πειθαρχίας η συνείδηση του φιλότιμου, μια κρυφή ντροπή."

Για την αντιγραφή Ι. Μητσιαδής

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΡΑΧΘΟΥ ΑΡΤΑΣ

Ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 2002 από το Υπουργείο Παιδείας κι άρχισε να λειτουργεί το Σεπτέμβριο του 2003. Βρίσκεται στην Κόπραινα, το παλιό λιμάνι της Άρτας, και στεγάζεται στα αναπαλαιωμένα πέτρινα κτίρια του τότε τελωνείου του λιμανιού.

Στα έξι και πλέον χρόνια που δραστηριοποιείται το Κέντρο

-σχεδιάζει και υλοποιεί προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την Α/θμια και Β/θμια Εκπ/ση.

-υποστηρίζει σχολικά προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

-οργανώνει και υλοποιεί επιμορφωτικά σεμινάρια εκπαιδευτικών Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης των Διευθύνσεων της εμβέλειάς του.

-παράγει εκπαιδευτικό υλικό.

-συνεργάζεται με επιστημονικούς κυβερνητικούς και μη φορείς.

-αναπτύσσει τοπικές και διεθνείς συνεργασίες και δράσεις.

-αναπτύσσει θεματικά δίκτυα.

Μέσα στα αναπαλαιωμένα πέτρινα κτίρια κατασκευάστηκε και περατώθηκε το 1999, μέσα από το Κοινοτικό Πρόγραμμα LEADER, το Μουσείο Αλιείας, όπου οι επισκέπτες μπορούν να κατανοήσουν τους τρόπους που επινοούσαν οι ψαράδες για να πιάσουν τα ψάρια. Εκτίθενται φωτογραφίες με τους τρόπους ψαρέματος, όπως ο πεζόβολος, το νταλιάνι, το πυροφάνι, ο βαλκός,

τα δίχτυα, κ.ά. Επίσης υπάρχουν ξύλινες κατασκευές πλοίων, όπως γαζάο, μαούνες, τρεχαντήρια, πεζότρατες και πριάρια.

Μια άλλη θεματική ενότητα του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, το οποίο περατώθηκε το 1994. Μέσα στις τέσσερις αίθουσες εκτίθενται η μακρά του Αμβρακικού, οι ιστορικοί χάρτες του 1689, 1820, 1900, οι οποίοι απεικονίζουν τον Κόλπο, εκδόσεις για τον Αμβρακικό, φωτογραφίες από την Κόπραινα, χάρτης με τους σπουδαιότερους υγροτόπους και δρυμούς της Ελλάδας.

Γίνεται περιήγηση στους βιοτόπους του Αμβρακικού, όπου ζει μια βιοκοινότητα και χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερες περιβαλλοντικές συνθήκες.

Παρέχονται πληροφορίες για τα δελφίνια, τις χελώνες και τα πουλιά. Ειδικότερα για τα πουλιά που απειλούνται από εξαφάνιση από την αλόγιστη δράση των ανθρώπων και το παράνομο κυνήγι.

Ο επισκέπτης στην Κόπραινα έχει ακόμη τη δυνατότητα να γνωρίσει το Μουσείο των Φάρων. Σε

μικρή απόσταση από το Κέντρο βρίσκεται ο φάρος της Κόπραινας, ο οποίος κτίστηκε το 1906 πάνω στις προσχώσεις του ποταμού Βωβού. Θεμελιώθηκε πάνω σε πασασάδικα καρφωμένους στο έδαφος, όπως και στα κτίρια της Βενετίας. Στον φάρο αυτόν στεγάζεται το μουσείο, όπου ο επισκέπτης θα γνωρίσει με πρωτότυπο υλικό τον τρόπο λειτουργίας των φάρων και τον τρόπο ζωής του φαροφύλακα.

Οι υπάλληλοι του Κέντρου, οι οποίοι είναι εκπαιδευτικοί, κάνουν πολύ καλή δουλειά και, εκτός από τις πληροφορίες, εκδίδουν και εκπαιδευτικό υλικό για τους μαθητές, που μέσα από αυτό θα γνωρίσουν καλύτερα το περιβάλλον, στο οποίο ζουν και τις αξίες που παρέχουν οι υγρότοποι του Αμβρακικού.

Στη Ζίτσα και φέτος η απονομή των χρηματικών επάθλων και βραβείων του Ιδρύματος «Μόρφωσις Νεολαίας»

Τη Ζίτσα, με τη μακρά ιστορία της στα γράμματα και τα σχολεία της, διάλεξε για φέτος, δεύτερη φορά μέσα στα 15 χρόνια της λειτουργίας του, το ίδρυμα «Μόρφωσις Νεολαίας» να απονείμει τα επίσημα χρηματικά έπαθλα και βραβεία στους 60 περίπου δικαιούχους ακριτές πρωτεύοντες μαθητές της Ηπείρου.

Κυριακή πρωί 1η Αυγούστου του 2010 η κίνηση στο χωριό αυξημένη, όλο και καταφθάνουν γονείς, παιδιά, συνοδοί. Σε λίγο η αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου και ο προαύλιος χώρος θα έχουν υπερπληρωθεί. Με την ευκαιρία των διακοπών, παρόντες ήσαν, στο σύνολο του, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος «Μόρφωσις Νεολαίας», η Πανεπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας με τους δικούς της συμβούλους, η Αδελφότητα Ζιτσαίων της Αθήνας με τον πρόεδρο της κ. Γιάννη Τσέλιο και την Αντιπρόεδρο και υπεύθυνο της Δημοτικής Πινακοθήκης κ. Έφη Μαλάκου, παρών ο Δήμαρχος και συνδιοργανωτής της εκδήλωσης κ. Γιάννης Πρωτόπαππας με τους συμβούλους του, που στο τέλος της εκδήλωσης θα παρθούν τιμητικό γεύμα για μαθητές και καλεσμένους, παρών ακόμα και κλιμάκιο του Μουσικού Σχολείου Ιωαννίνων που στη συνέχεια θα αποδώσει παραδοσιακούς σκοπούς και ακούσματα διανθίζοντας τη γιορτινή ατμόσφαιρα, επίσης πλήθος Ζιτσαίων και επισκεπτών.

Στο επίκεντρο της ημέρας η έννοια της ευεργεσίας και η πνευματική πρωτοπορία των νέων.

1η Αυγούστου, μια αλλιώτικη μέρα για τη Ζίτσα. Προνόμιό της να φιλοξενεί, όπως της ταιριάζει, την πνευματική πρωτοπορία των ακριτικών μας σχολείων και κάθε άλλο σχετικό, που με την ιστορία της διεκδίκησης των αρχών μιας αξιακής κοινωνίας.

Με την έναρξη της εκδήλωσης ο Δήμαρχος κ. Γιάννης Πρωτόπαππας, ως οικοδεσπότης του χώρου, καλωσορίζει μαθητές και γονείς, φίλους και επισκέπτες, χωριανούς και ξένους, εκφράζει τη συγκίνησή του και τη χαρά του για την τιμή που γίνεται σήμερα στη Ζίτσα και καλεί τους υπό βράβειο νέους να αυξήσουν τον αγώνα τους για την κατάκτηση της γνώσης και την πρωτοπορία τους στη βίωση της Αρετής.

Στη συνέχεια, ο πρόεδρος του Ιδρύματος και πρόεδρος της Πανεπειρωτικής Σ.Ε. κ. Κώστας Αλεξίου απευθύνει τον δικό του χαιρετισμό, επικεντρώνει το λόγο του στην αξία της ευεργεσίας, ως έκφραση και

χρέος της κοινωνικής και πατριωτικής αλληλεγγύης και ως ιδίων των Ηπειρωτών, προβαίνει σε μικρό απολογισμό του έργου του Ιδρύματος και προτρέπει τους μαθητές να αμειλώνονται μεταξύ των στον στίβο της παιδείας και της επιστήμης.

Στη συνέχεια ο πρωτοεργάτης και θεμελιωτής του Ιδρύματος, στον οποίο ανήκει και η σημερινή πρωτοβουλία, συμπαιρώτησέ μας κ. Λάμπρος Δρόσος, επώνυμος λειτουργός της Ηπειρωτικής Αποδημίας επί έτη πολλά, απευθύνει τον δικό του λόγο, τονίζοντας:

«Αγαπητοί μας καλεσμένοι, φίλοι, γονείς και μαθητές, προσήλθαμε σήμερα εδώ στο μικρό τούτο τέμενος παιδείας στην ιστορική τούτη στέγη γραμμάτων (1^η Αλληλοδιδασκικό Σχολείο 1858), που ευγενώς μας παραχωρήθηκε από τον Δήμαρχο Ζίτσας, για να αποδώσουμε τα έπαθλα σε μια εύρυθμη ομάδα ακριτών μαθητών της περιοχής, που πρωτεύει στα γράμματα, στο ήθος και στην αγνότητα. Σε λίγο 56 μαθητές, που αποφοίτησαν από το σχολείο τους την προηγούμενη σχολική χρονιά, θα λάβουν τα ανάλογα βραβεία και χρηματικά έπαθλα του Ιδρύματος «Μόρφωσις Νεολαίας» και θα δεχθούν τις ευχές όλων μας για τη συνέχιση του αγώνα τους στον πνευματικό του στίβο ο καθένας.

Έτσι με αφορμή τούτο το γεγονός εμείς οι λειτουργοί της Ηπειρωτικής Αποδημίας στην Αθήνα και ταυτόχρονα και λειτουργοί του Ιδρύματος «Μόρφωσις Νεολαίας», έχουμε κάθε λόγο να αισθανόμαστε ιδιαίτερα ευτυχείς, χαρούμενοι και συγκινημένοι που σμίγουμε σήμερα μαζί σας, εδώ στην πατρίδα και ειδικότερα εδώ στη Ζίτσα, ονομαστό από παλιά επαρχιακό εκπαιδευτικό και διοικητικό κέντρο, που με την ιστορία της διεκδίκησης οπωσδήποτε τα έπαθλα της φιλοξενίας μιας τέτοιας εκδήλωσης σαν τη σημερινή.

Ειδικότερα τη συγκίνησή μας τη μεγαλώνουν και τη γοητεύουν τα ακόλουθα συγκεκριμένα στοιχεία:

Πρώτο, γιατί εκπληρώνουμε το βαθύ μας χρέος προς τον ιδρυτή του Ιδρύματος, αείμνηστο Στέφανο Βασιλάκο από την Κόνια των Γραμμενοχωριών, πατρίδα των μεγάλων ευεργετών, Καπλάνηδων, Ζωσιμάδων και άλλων και υλοποιούμε έτσι τη βούλησή του που ορίζει τα 12/20 των προς διανομή ετήσιων προσόδων του Ιδρύματος να διατίθενται υπέρ των πρωτευουσών αποφοίτων μαθητών των ακριτικών σχολείων Ιωαννίνων και Θεσσαλίας.

Ο Στέφανος Βασιλάκος γεννημένος στα 1902 και με διάρκεια ζωής τα ενενήντα χρόνια έζησε τα παιδικά του, τα μαθητικά του και τα Πανεπιστημιακά του χρόνια στον απόηχο των μεγάλων ιδεών του 19ου αιώνα, με τις οποίες αφυπνίσθηκαν οι ευρωπαϊκές κοινωνίες, όπου και πρωταγένησαν τότε οι αρχές της φιλομουσίας, της φυλογένειας και της αξιακής κοινωνίας. Διαποτισμένος απ' αυτές τις αξίες και με βαθιά εκτίμηση προς την παιδεία και τη νεολαία, έσπευσε στα 1975 και συνέστησε το Ίδρυμα «Μόρφωσις Νεολαίας», διασφαλίζοντας έτσι και τη διαχρονικότητα της συνδρομής του προς την πατρίδα Ηπειρο. Έτσι ο Στέφανος Βασιλάκος εντάσσεται στη χώρα των νεότερων ευεργετών της Πατρίδας.

Δεύτερο, γιατί αυτό το χρέος προς τη βούληση του διαθετή μας φέρνει σήμερα μπροστά σε σας, αγαπητοί μας μαθητές, που αποτελείτε ένα από τα πλέον ελπιδοφόρα τμήματα της Ηπειρωτικής νιότης. Ζούμε τον παλιό σας και την αγωνία σας να κατακτήσετε το μέλλον και είμαστε αισιόδοχοι πως συμπορευόμενοι με τους άλλους νέους της πατρίδας, με οδηγό πάντα την άμιλλα, το αύριο της χώρας μας θα είναι καλύτερο.

Εκτιμούμε, βέβαια, πως αυτή η απολαβή που σε λίγο θα βρίσκεται στο χέρι σας, των 1.000, 400 και 300 ευρώ, δεν λύνει τα οικονομικά σας προβλήματα, έχει όμως υψηλό συμβολικό χαρακτήρα, αφού σας διακρίνει μεταξύ των πολλών, όχι για να θεωρήσετε τους εαυτούς σας υπέρτερους των συμπατριωτών σας, αλλά για να σας επιστήσει την προσοχή ότι "η Σφραγίς Δωρεάς" που φέρνετε επάνω σας, γεννά σε σας υψηλότερο χρέος και σας καλεί να βρικόεστε πάντοτε στην πρωτοπορία για την κατάκτηση της γνώσης, την προαγωγή της επιστήμης και τη διαμόρφωση ενός κόσμου δικαιοτέρου από τον σημερινό.

Θερμά συγχαρητήρια σε σας στους γονείς σας και τους δασκάλους σας».

Με τη λήξη των χαιρετισμών ακολουθεί η ονομαστική κλήση και απονομή των επάθλων και βραβείων μέσα σε κλίμα υψηλής συγκίνησης και χαράς.

Τέλος, ο Δήμαρχος, φανερά ενθουσιασμένος, παρέθεσε το τιμητικό γεύμα στο σύνολο των μαθητών και προσκεκλημένων της ημέρας, στο πρόσφατα ανακαινισμένο κέντρο της Καλλιθέας και τέλος όλοι αποχώρησαν με την κρυφή ελπίδα και βεβαιότητα ότι το αύριο θα είναι καλύτερο για τη χώρα.

Πρόσφατα, στις 12 Αυγούστου 2010, στην πολύπαθη Χειμάρρα, ο Αλβανός Ιλίρ Μούκα σκοτώνει «εν ψυχρώ» τον Χειμαριώτη (Έλληνα) Αριστοτέλη Γκούμα, ηλικίας 37 ετών, επιτίπτοντας εναντίον του με το αυτοκίνητό του, για το λόγο ότι εκείνος μιλούσε Ελληνικά. Το έγκλημα, ειδικής και αποτρόπαιου, πέρα από τη συσσώρευση του πόνου, καταδεικνύει το μέγεθος της εθνικιστικής έξαρσης που τούτη την ώρα από κάποιους ανεγκέφαλους κυριαρχεί στην περιοχή. Είναι σαφές πως τέτοιες ενέργειες που παραπέμπουν σε άλλες οδυνηρές εποχές, αναδεικνύουν πάθη και μίσση δυσθεώρητα, τσιπώνουν την ειρήνευση στην περιοχή και υψώνουν τείχη εμποδίων, τόσο για την εδραίωση και προαγωγή των φιλικών σχέσεων μεταξύ Ελλάδος και Αλβανίας, όσο και για τον Ευρωπαϊκό προσανατολισμό της ίδιας της Αλβανίας.

Η αλβανική δικαιοσύνη μπρος στο συγγενικό αυτό έγκλημα έκρινε το δράστη προφυλακιστέο για φόνο εκ προμελέτης και ο ίδιος ο Αλβανός Πρωθυπουργός κ. Σαλί Μπερίσια καταδίκασε την πράξη με μελανά χρώματα, αναγνωρίζοντας παράλληλα το δίγλωσσο χαρακτήρα της Χειμάρρας, λέγοντας «και ποιος δεν ξέρει πως εδώ και εκατό και διακόσια χρόνια πριν η Χειμάρρα είναι δίγλωσση περιοχή». Έστω και έτσι η αναγνώριση και παρά το γεγονός ότι οι Έλληνες της Χειμάρρας είναι γηγενείς και προϋπάρχουν εκεί εδώ και πολλούς αιώνες, έχουν δημιουργήσει και διατηρήσει το δικό τους πολιτισμό με όργανο τη δική τους γλώσσα, την Ελληνική, γεννάται ευθέως και με αδυσώπητο τρόπο το ερώτημα «σε ποιο βαθμό άραγε το επίσημο Αλβανικό κράτος, αφού δέχεται επίσημα το δίγλωσσο χαρακτήρα της Χειμάρρας, θεραπεύει σήμερα τις γλωσσικές ανάγκες των εκεί ενδημούντων και διαβιούντων Ελλήνων Αλβανών υπηκόων;».

Είναι αδιαμφισβήτητο πως η θεραπεία των πάσης φύσεως γλωσσικών αναγκών

Η Χειμάρρα και το χρέος της Αλβανικής πολιτείας

Γράφει ο
ΛΑΜΠΡΟΣ ΔΡΟΣΟΣ
Σύμβουλος της
Πανεπιστημιακής
Συνομοσπονδίας
Ελλάδος

της κάθε περιοχής περνάει οπωσδήποτε μέσα από το δημόσιο σχολείο, όπου όλοι, και εν προκειμένω οι Χειμαριώτες, Έλληνες και Αλβανοί, έχουν το αναφαίρετο δικαίωμα να διδάσκονται, να μαθαίνουν και να κάνουν ελεύθερη χρήση της δικής τους μητρικής γλώσσας. Ωστόσο εδώ, στη Χειμάρρα δηλαδή, τα Ελληνικά ουδέ καν και ως δεύτερη γλώσσα στον παρόντα χρόνο, συμπεριλαμβάνονται στο πρόγραμμα του δημόσιου σχολείου της Χειμάρρας, παρά τα όσα έχουν θεσπισθεί κατά τη σύσταση του αλβανικού κράτους και παρά τα όσα έχουν καθιερωθεί διά μέσου των διεθνών συμβάσεων και των αναγνωρισμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Αντίθετα η εγκληματική ενέργεια του Ιλίρ Μούκα και τα τόσα άλλα που προηγήθηκαν με τις δίκες κατά του Δημάρχου και τις πρόσφατες απελάσεις δασκάλων του ιδιωτικού σχολείου της Χειμάρρας, δείχνουν πως η Ελληνική γλώσσα στον συγκεκριμένο χώρο βρίσκεται υπό απηνή διωγμό.

Όμως αν η Αλβανία επιζητεί πραγματικά την ειρήνευση στην περιοχή και δεν θέλει ο δίγλωσσος χαρακτήρας της Χειμάρρας να αποτελεί από καιρού εις καιρόν θριαλίδα ανάφλεξης αναταραχών και συγκρούσεων και θέλει ασφαλώς να λογίζεται δημοκρατική πολιτεία με Ευρωπαϊκό προσανατολισμό, όπως προφανώς και η

πλειονότητα των Ελλήνων επιθυμεί, οφείλει άμεσα και αποφασιστικά να προβεί στην αναθεώρηση του εκπαιδευτικού της προγράμματος για τη συγκεκριμένη περιοχή και να εντάξει τα Ελληνικά ως ισότιμη με τα αλβανικά γλώσσα στο δημόσιο σχολείο της Χειμάρρας, κατά το πρότυπο των προηγμένων χωρών Καναδά, Ελβετίας, Γερμανίας και άλλων, έστω και κατά το ανάλογο που ισχύει από δεκαετίας τώρα στο Δημόσιο Σχολείο των Αγίων Σαράντα, όπου οι μαθητές με ελεύθερη βούληση εγγράφονται και παρακολουθούν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα στην Ελληνική ή την αλβανική γλώσσα, και τούτη η αναθεώρηση οφείλει να είναι ανεξάρτητη από την ωροσηδία άλλη ιδιωτική εκπαιδευτική δραστηριότητα που λαβαίνει χώρα στον χώρο για την εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας.

Μόνο έτσι τα πνεύματα στην κάθε τόσο ταρασσομένη αυτή περιοχή θα ηρεμήσουν και η ζωή των Χειμαριωτών θα εξομαλυνθεί.

Παράλληλα η τοπική κοινωνία, οι δημοτικοί φορείς του χώρου, η Ελληνική Εθνική Μειονότητα και κάθε άλλος ευαίσθητος παράγων ως προς το πρόβλημα, οφείλουν να εξαντλήσουν αγωνιστικά κάθε νόμιμο μέσο σε Αλβανικό, Ελληνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο, ώστε να αποδοθεί το αναφαίρετο αυτό δικαίωμα στους Έλληνες της Χειμάρρας να μαθαίνουν, να γράφουν και να ομιλούν ελεύθερα τη γλώσσα τους στα κρατικά σχολεία του τόπου τους, καθόσον τα τυχόν ιδιωτικά σχολεία και φροντιστήρια όπου λειτουργούν, δεν αποτελούν τη μόνιμη και ιδανική λύση.

Είναι η ώρα του χρέους της Αλβανίας, που με ψυχραιμία και σωφροσύνη, υπευθυνότητα και θάρρος, πρέπει να λάβει καίριες αποφάσεις, ώστε να προστατευθούν τα ανθρωπιά δικαιώματα της ελεύθερης ομιλίας και έκφρασης και να αποκατασταθεί η ηρεμία στον χώρο.

Κυκλοφορούν από τις Ηπειρωτικές Εκδόσεις "Πέτρα", τα Ηπειρωτικά βιβλία των Ηπειρωτών συγγραφέων. Πληροφορίες: Οικονόμου 32, 106 83 Αθήνα - Τηλ.: 210 82.33.830

